

„A bibliai őstörténet hitvallása szerint az ember bukásának, bűnének oka nem más, mint a kísértőnek, a hazugság atyjának a látszólag ártatlan kérdése, csúsztatása...”

► Hazugság mint „túlélési szükséglet”? – 3. oldal

„Ha bejön a rendelőbe, nem a vizsgálattal kezdem, hanem megfigyelem a spontán tevékenységét. Rendszerint leül a szőnyegre, játszik, így jól megfigyelhető a mozgása, a figyelme, a viselkedése.”

► Tyúkanyó a Bethesda-ban – 8. oldal

„A képviselő talán hallgathat ilyen szavak hallatán, de az evangélikus lelkésznek a legelső pillanatban képviselői és az egész magyar nemzet nevében ki kellett volna kérnie mindazt, amit Gyurcsány akkor és ott a fejtekhez vágott!”

► Levél Donáth Lászlónak – 11. oldal

Evangelikus nők VIII. országos találkozója ► 4. oldal
A szomszéd (Luther-) rózsája ► 5. oldal
A Fasort látni kell! ► 5. oldal
Életre szóló mandátumunk ► 8. oldal
Az egyház igazi kincse az evangélium ► 9. oldal
Egyházmegyei papi piknik ► 10. oldal

OKTÓBER A REFORMÁCIÓ HÓNAPJA

PROTESTÁNS KULTURÁLIS EST

„Ha tehát a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” (Jn 8,36)

2006. október 8. (vasárnap) 17 óra

Budapest, MOM Művelődési Központ

PROGRAM

- Köszöntő: D. Szabik Imre nyugalmazott püspök, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának elnöke
- Ünnepi előadás: dr. Gergely András egyetemi tanár, nyugalmazott nagykövet
- Zenei program: – Lutheránia kamarazenekar
– az ötvenéves Baptista Központi Énekkar
- Előadásukban Mozart-, Liszney-, Szokolay-, Goudimel-, Ráduly-művek szerepelnek
- Szavaltatok:
Széles Tamás – Illyés Gyula: Egy mondat a zsarnokságról
Sunnyovszky Szilvia – Vas István: Az új Tamás
- Dokumentumtoratórium: Egy huszadik századi krónikás ének – Gulyás Lajosról, a levéltárolóról, az ötvenhatos mártíról – bemutatja a Károli Gáspár Református Egyetem Tanítóképző Főiskolai Karának Karácsony Sándor Színpada. Művészeti vezető és szerző: Debreczeni Tibor

Műsorvezető: Novotny Zoltán, a Protestáns Újságírók Szövetségének elnöke
Elérhetőség: 1/371-2690; oikumene@meot.hu

A megbékélés közös üzenete

Emlékkonferencia és sírkőavatás
Bachát Dániel püspök emlékezetére

► A közelmúltban történt szlovákiai atrocitások arra indították egyházunk néhány fiatal lelkészét, hogy megkeressék Gáncs Péter püspököt azzal a kezdeménnyel, hogy – a Déli Egyházkerülethez tartozó Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközösség és a Szlovákiai Evangélikus Egyházzal összefogva – egy közös szlovák–magyar egyházi nyilatkozatot fogalmazzanak meg a kölcsönös megbékélés és kiengesztelődés jegyében. Mindeközben a budapesti szlovák gyülekezet már szervezte a Bachát Dániel-émlékkonferenciát, amelyen egyházunk száz éve elhunyt, szlovák származású evangélikus püspökéről, Bachát Dánielről (1840–1906) kívántak megemlékezni szeptember 29-én és 30-án. A két szándék így szerencsésen találkozott: a rendezvénysorozat második napján, Bachát püspök nemrégiben felújított síremlékének avatásán mindkét nyelven elhangzott a MEE püspöki tanácsának nyilatkozata.

A budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközösség által szervezett konferenciát Gáncs Péter, a Déli Evangélikus Egyházkerület lelkészi vezetője, valamint Igor Mišina, a Szlovákiai Evangélikus Egyház Déli Egyházkerületének püspöke nyitotta meg.

A délelőtti előadások Bachát Dániel életéről, irodalmi munkásságáról és egyházi szolgálatáról igyekeztek átfogó képet nyújtani. A szlovák nyelvű előadások magyar fordításáról a szervezők gondoskodtak.

► Folytatás a 4. oldalon

A Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsának nyilatkozata a magyar–szlovák megbékélésről

A magyar–szlovák viszonyban megmutatózó nyugtalanító folyamatok és nacionalista atrocitások láttán a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsa elítél minden gyűlöletkeltő és más nemzet vagy nemzeti kisebbség jogait és méltóságát sértő megnyilvánulást. Elutasítjuk a nemzeti, vallási alapú uszítás és az erőszak minden formáját a társadalmi vagy az egyházi közélet bármely fórumán.

Támogatjuk a konfliktusok és történelmi sérelmek békés, a kölcsönös jóindulat, a nemzetközi jogi normák és keresztény hitünk alapján történő megoldását. Keresztény összetartozásunk olyan közösség, amely Krisztusban összeköt, nem pedig elválaszt bennünket. A különböző kulturális és nemzeti hagyományok sokfélesége nem veszélyezteti, hanem gazdagítja egyházainkat és népeinket. A Magyarországi Evangélikus Egyház történelmi örökségének fontos tapasztalata a szlovákok, magyarok, németek és vendek közös Krisztus-hitből táplálkozó, testvéri összetartozásának közösségformáló ereje.

Felhívjuk egyházunk és a szlovák testvéregyház tagjait, hogy közösen törekedjenek az egymással való megbékélésre és a kölcsönös kiengesztelődésre, s támogassanak minden erre irányuló, jó szándékú erőfeszítést.

Budapest, 2006. szeptember 30.

A Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsa

SEMPER REFORMANDA

„Ó, micsoda nagy sacramentum (misztérium) ez, mondja Szent Pál (Ef 5,32), hogy Krisztus és az egyház egy test (és csont). Viszont ugyanazon szeretet által nekünk is át kell alakulnunk, s a miénknek kell elfogadnunk minden keresztyén nyomorúságát, az ő alakjukat és szükségüket magunkra vennünk, s nekik juttatnunk mindazt a jót, amire csak képesek vagyunk, hogy ők azt élvezhessék. Ez a valódi közösség, és ez a szentségnek a helyes értelme. Ilyenképpen egymásba formálódunk át, s eggyé válunk a szeretet által, amely nélkül semmiféle ilyen átalakulás nem lehetséges.”

► Luther Márton:

Krisztus valóságos szent testének sacramentumáról (Wiczián Dezső fordítása)

Északi „episzkoposz”

Beiktatták
Benczúr Lászlót,
az Északi Egyházkerület
rég-új felügyelőjét

► Az ógörög nyelv episzkoposz szava, amelynek „felügyelő, felvigyázó” a jelentése, az Újszövetségben (ApCsel 20,28) a püspököt jelöli, az evangélium tiszta tanításáért felelős személyt, a gyülekezetek békéjének, rendjének, belső életének felvigyázóját. Egyházunkban – miként a világ számos hasonló felépítésű protestáns egyházában – kétagy elnökség áll az egyházkerületek élén: a gyülekezetek egy nem lelkészi vezetőt is választanak a püspök mellé. Amint lapunkban is hírül adtuk, az Északi Egyházkerület gyülekezetei ez év július 11-én a tisztet eddig is betöltő Benczúr Lászlót választották meg kerületi felügyelőjüknek. Az újra-választott tisztségviselőt szeptember 30-án, szombaton a budahegyvidéki evangélikus templomban iktatta hivatalába dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke.

A püspök ígértetésében az iktatandónak az ötven évvel ezelőtti ferencvárosi kápolnában elhangzott konfirmációi ígétét idézte: „Hogyan tarthatja tisztán életét az ifjú? Úgy, hogy megtartja ígétét.” (Zsolt 119,9) A kerület lelkészi vezetője elmondta: olyan ez az istentisztelet, mint egy konfirmáció – ezúttal a felügyelői hivatásban való megerősítés. „Galambfehér hajú férfú áll előttünk, mégis ezt az ígét olvastam fel...”

► Folytatás a 3. oldalon

Az evangélikus középkorok VI. országos találkozásáról összeállításunk a 6–7. oldalon

Magyar anyanyelvű evangélikusok találkozója

Orosháza, 2006. október 13–14.

Program

OKTÓBER 13., PÉNTEK

- 18.00: **Ünnepi istentisztelet** az evangélikus templomban. Igét hirdet Ittész János, a Magyarországi Evangélikus Egyház elnök-püspöke, énekel az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium énekkara
- 19.00: **Ünnepi megnyitó**
A házigazda bevezető szavai – Ribár János esperes
A Magyar Evangélikus Konferencia megalakulásának bejelentése – Gáncs Péter püspök
Az alapszabály 4. §-át felolvassa id. Zászkaliczky Pál nyugalmazott lelkész, titkár
Beköszöntő szavak – Pröhle Gergely, a Magyar Evangélikus Konferencia elnöke
Köszöntések:
– Szili Katalin, a Magyar Országgyűlés elnöke
– Balog Zoltán, a parlament emberi jogi, kisebbségi, civil- és vallásügyi bizottságának elnöke
– Pátkai Róbert, a Külföldön Élő Magyar Evangélikus Lelkészek Munkaközösségének (KÉMELEM) elnöke
Közreműködnek: Nagy Zoltán, Pöllnitz Boróka, Horváth Zoltán (Kolozsvar), Claudia Zorbas és az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnázium tanuló
Zárszó: dr. Frenkl Róbert országos felügyelő
- 20.00: **Fogadás** az evangélikus általános iskola és gimnázium dísztermében

OKTÓBER 14., SZOMBAT

Az evangélikus általános iskola és gimnázium dísztermében:

- 8.30–9.00: **Gyülekező, énektanulás**
- 9.00–9.30: **Reggeli áhítat** – Adorjáni Dezső Zoltán püspök (Kolozsvar)
- 9.30–10.30: „Megvan az ideje a kövek összerakásának...” (Préd 3,5b); előadás – Fabiny Tamás püspök
„Az aratnivaló sok...” (Mt 9,37); előadás – Gémes Pál lelkész (Weil der Stadt)
- 10.30–11.00: **Szünet**
- 11.00–12.30: **Határon túli gyülekezetek bemutatkozása** – Vezető Frenkl Róbert
Közreműködnek: Pöllnitz Boróka és Horváth Edit (Kolozsvar)
A délelőtti záró imádság – Ribár János
- 12.30–14.15: Ebéd a Művészetek Házában (a volt zsinagóga épülete az evangélikus iskolával szemben)
- 14.30–15.30: „Ne félj, csak higgy!” – „Rendületlenül” – Szemelvények a magyar irodalom istenes verseiből – Badin Ádám (Rozsnyó) – Közreműködik: Bárdosi Ildikó (ének), Dsupin Pál (tárogató, furulyák, fuvola, citera, koboz és duda)
- 15.30–16.00: Záróáhitat – Gémes István (Stuttgart)

Az egyszerű szállás és ellátás költségeit a Magyarországi Evangélikus Egyház állja. A találkozás perselypénzét a konferencia céljaira fordítjuk. Regisztráció pénteken 13–15 óra között az evangélikus általános iskola és gimnáziumban, 15–18 óra között a gyülekezeti teremben (a templom mögött, Thék Endre u. 2.).

A határon túlról érkező és az egyházmegye által delegált egy-egy küldött részvételével zártkörű közgyűlés lesz pénteken 15 órakor a Művészetek Háza különtermében.

Tekintettel arra, hogy még van néhány szálláslehetőség Orosházán, szeretettel hívjuk gyülekezeteink tagjait, jöjjenek a találkozóra. Ugyanakkor mindenkit arra kérünk, telefonon előre vegye fel a kapcsolatot Ribár Jánosnéval a 20/824-3428-as számon.

A rendezvényen jelen lesz a Luther Kiadó is, kiadványaik 20% kedvezménnyel vásárolhatók meg.

É L Ő V Í Z

Légy állhatatos, de legalábbis maradj talpon!

A kitartás azt a készséget jelenti, hogy ki mondod: „Nem adom fel!” – annak ellenére sem, hogy legbelül minden az ellenkezőjét sürgeti. Ilyen megközelítéssel az akadályokat lehetőségeknek tekintheted. Pál apostol ezt a következőképpen fogalmazta meg: „Testvéreim, én nem gondolom magamról, hogy már elértem, de egyet teszek: ami mögöttem van, azt elfelejtve, ami pedig előttem van, annak nekifeszülve futok egyenest a cél felé, Isten mennyei elhívásának a Krisztus Jézusban adott jutalmáért.” (Fil 3,13–14)

Miért van olyan fontos szerepe a kitartásnak a siker elérésében? Mert az élet – akár a munkahelyen, akár otthon –, valljuk be, nem könnyű. Sőt néha elviselhetetlenül nehéz. A következő feliratú matricát néhány autón láttam felragasztva: „Az élet kemény – azután pedig meghalsz!” Elég pesszimista megfogalmazás, igaz? De van némi igazságtartalma.

Természetesen a hétköznapi nehézségei nem hangzanak újdonságként ebben a rohanó, feszültségekkel teli, gyorsan változó világban. Például a Biblia, amely az emberi történelem több ezer évét írja le, gyakran beszél próbákról és elhordozásuk szükségességéről: „Teljes örömmel tartsátok, testvéreim, amikor különféle kísértésekbe estek, tudván, hogy hitetek próbája állhatatosságot eredményez. Az állhatatosság pedig tegye tökéletessé a cselekedetet, hogy tökéletesek és hibátlanok legyetek, minden fogyatkozás nélkül.” (Jak 1,2–4)

Gondold meg: a kitartás eredménye érettség és teljesség. Am van még egy „mellékterméke”: „De nemcsak ezzel dicsekszünk, hanem a megpróbáltatásokkal is, mivel tudjuk, hogy a megpróbáltatás munkálja ki az állhatatosságot, az állhatatosság a kipróbáltságot, a kipróbáltság a reménységet...” (Róm 5,3–4)

Az élet próbáit néha azokhoz a súlyokhoz hasonlítom, amelyeket a testépítő emelget, hogy testét erősítse. Ha csak akkora súlyt emelne, amekkorát még minden erőlködés nélkül meg tud mozgatni, akkor sohasem érné el a célját. Ahhoz, hogy az izmai épülhessenek, túl kell mennie ezen a határon. Próbára kell tennie az izmait – nem azért, hogy rombolja őket, hanem hogy építse. Ezek után pedig még nagyobb próbákat lesz képes kiállni.

Tudsz olyan személyt mondani, aki képes volt talpon maradni hatalmas nehézségek és próbák idején? Gyakran hallok Thomas Alva Edison példáját. Az izzólámpa megalkotásakor kudarc után kudarcot szenvedett el, de meg volt győződve arról, hogy a munka során folyamatosan ki fogja zárni a használhatatlan elképzeléseket, és végül sikerrel jár.

Szintén eszembe jut Joni Eareckson Tada, egy mozgássérült fiatal lány, aki – túljutva rokkantsága korlátain – világhírű előadóvá, íróvá és énekesé vált. Saját elmondása szerint ha nem talált volna szembe magát a teljes bénultság megpróbáltatásával, nem kerülhetett volna közelebb Istenhez – és sohasem lett volna képes azoknak az ajándékoknak a megbecsülésére és azoknak az adottságoknak a teljes kiaknázására, amelyeket tőle kapott.

Igen, nehéz kitartónak lenni. A bukás gyakran fájdalommal jár, és ki szereti megtapasztalni a fájdalmat? De a megvalósulás felett érzett örömmel semmilyen más módon nem juthatunk el, csak kitartással. Tény, hogy visszatekintve próbáink gyakran győzelmeink részévé válnak! „Baldog ember az, aki a kísértés idején kitart, mert miután kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknél.” (Jak 1,12)

Legyen akár szakmai karrier elérése a célod, akár egy sikeres üzlet alapítása vagy egy olyan házasság építése, amely kiállja a viharokat és a kísértéseket, minden esetben a kulcs: csak kitartás!

■ ROBERT J. TAMASY
(Forrás: Monday Manna)

SZENTHÁROMSÁG ÜNNEPE UTÁN 17. VASÁRNAP – Ézs 49,1–6

A pogányok világossága

A VASÁRNAP IGÉJE

Krisztus követése a mi küzdelmünk (nemes harc), amelyben a Lélek segít!

Urunkat is megkísértette a hiábavalóság érzete. Az Emberfiát átsegítette nehézségein az Atyával való szoros kapcsolata, ami nagyon fontos tanítás a számunkra is.

„Hasztalan fáradoztam...” Volt hangjában csüggedtség, amikor azt tapasztalta, hogy alaposan megfogyatkozott az öt hallgatók létszáma (a gyülekezet), és ekkor a maradékhoz szólva hangzik el a fáradságos kérdés: „Vajon ti is el akartok menni?” (Jn 6,67) A megdicsőülés hegyén tanítványainak értetlensége is felkeltette Jézusban a hasztalan fáradozás gyanúját. Fenn, a hegy mennyei ragyogásában Pétert semmi más nem érdekli, csak önző kis élvezete („Uram, jó nekünk itt” – mondja, és sátorépítésről beszél). Majd a lenn maradt tanítványok csődöt mondanak egy holdkörös gyerek meggyógyításánál, és akkor Jézus ajkán is megszólal valami nagyon emberi fáradság: „Ó, hitetlen és elfajult nemzedék, meddig leszek még veletek? Meddig szenvedlek még titeket?” (lásd Mt 17,1–18) Am az Úr Jézus különleges

kapcsolata az Atyával átsegíti őt a Gecsemáné-kertbeli küzdelmen (angyal érkezett) és a pokolra szállás rettenetén is.

A szent (messiási) feladat tágabb. Kévs a volt választott népnek, az őszövetiség népének a helyreállítása, hanem a legnagyobb üzenet, hogy „a pogányok világosságává teszlek”. S az egyik legfontosabb kijelentés: „...hogy eljusson szabadításom a föld határáig.” (6. vers) Ami a mennyei Atya grandiózus szeretetét mutatja fel mindenki számára: olvasóm számára és bárki számára! Íme: „Kevésnek tartom, hogy Jákób törzseinek helyreállításában és a megmentett Izráel visszatérésében légy az én szolgám. A pogányok világosságává teszlek, hogy eljusson szabadításom a föld határáig.” S így már mi is beleférfünk a szent ügybe. A választott nép is (helyreállításuk és megmentésük igei kijelentés), de mi is. Ez a missziói parancs Máté evangéliumának a legvégéről: „Nekem adatott minden hatalom mennyen és földön. Menjetek el tehát, tegyetek tanítvánnyá minden népet...” (28,18–19) Téged is, engem is, mindenkit! Örömhír! A szabadítás nekünk is szól!

■ RIBÁR JÁNOS

Imádkozunk! Köszönjük, mennyei Atyánk, a minket is Krisztus által magadhoz ölelő, mentő szeretetedet! A bűnbánat örömevel borulunk le szent színed előtt hálat adni megváltásunkért. Ámen.

Oratio œcumenica

[Lelkés:] Istenünk, aki egyetlen Úr vagy, és egyetlen Megváltót adtál az emberiségnek, add, hogy nálad testvérré találjunk egymásban, és egy szívvel és egy akaratlan könyörögjünk hozzád!

[Lektor:] Könyörgünk minden ember üdvösségéért: a hívőkért és a téged keresőkért, a világ kereszténységéért és evangélikus egyházunkért, gyülekezetünkért és a Krisztusban hívők minden gyülekezetéért. Őrizd meg nyájadat a hitetlenségtől és a szeretetlenségtől, és újítsd meg mindnyájunk életét! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Add, Urunk, hogy hálával emlékezzünk meg mindazokról, akiknek szolgálatával gyülekezetünket mind ez ideig vezetted és megtartottad! Segíts,

hogy az előttünk járók hűségét megbecsüljük! Add, hogy példájuk növelje bennünk a gyülekezetünk iránti felelősséget, hogy szolgálatunk mindenkor tetszésre legyen! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk a teremtett világért, melyet nemcsak természeti katasztrófák fenyegetnek, hanem az emberi bűn következményei is. Add, hogy zűgölődés helyett mindenkor gondviselő szeretetedben bízzunk, és soha ne feledjük, hogy a téged szeretőknél minden javukra van! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Könyörgünk hazánkért, nemzetünkért, városunkért. Oltalmazd meg minden veszedelemtől! Adj kiengesztelődést az ellenségeskedőknek, és teremts kö-

zöttünk békességet, hogy csendes és nyugodt életet éljünk! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lektor:] Urunk, segíts meg minden szenvedőt, szolgáltass igazságot az elnyomottaknak, adj kényeret az éhezőknek, gyógyulást a betegeknek, vigasztalást a szomorkodóknak! Jézus Krisztusért kérünk,

[Gyülekezet:] Urunk, hallgass meg minket!

[Lelkés:] Hallgass meg minket, Urunk, hiszen te már azelőtt érted gondolatainkat, mielőtt kérésünket szavakba öntenénk, és reménységünkön felül megadod mindazt, ami akaratoddal egyezik, és számunkra üdvösséges. Mutasd meg rajtunk kegyelmedet most is szent Fiad, a mi Urunk, Jézus Krisztus által.

[Gyülekezet:] Ámen.

EGYHÁZZENE ÉS OKTATÁS 1.

„Adj jó tanítómestereket nekünk...”

► Az elmúlt másfél évtizedben örömdeszen megnőtt egyházi iskoláink száma. De milyen feladatot ró ez a tény az egyházzene szakra, énektanárookra? Mi az a többlet, amit egy egyházi iskolának az egyházzene területén az énektanításban nyújtania kellene? Milyen mintákra támaszkodhatunk? Tapasztalt cikkírónk rövid történeti áttekintés után gyakorlati tanácsokkal szolgál e témában. (E. Zs.)

A középkori iskolák elsődleges oktatási eszköze a liturgikus ének volt: a diákok napi rendszerességgel szolgálták a különböző istentiszteleteken, s előtte készültek a szolgálatra. A liturgikus énekek szövegein keresztül tanultak meg olvasni, megismerkedtek a nyelv szabályaival, s találkozhattak olyan elvont fogalmakkal, amelyekkel a hétköznapi életben alig.

A reformáció idején nem változott a helyzet, csak tovább erősödött a zenének az oktatásban betöltött szerepe azáltal, hogy a verses éneklés (például a korál) egyenrangú tananyagként került a li-

turgikus ének mellé, bevezetve ezzel a diákokat a verstanai alapismeretekbe is. S ami ennél is fontosabb: az énekelte ige és az énekelte tanítás sokkal mélyebben a diákok lelkébe hatolt, mint a csak szóban elmondott.

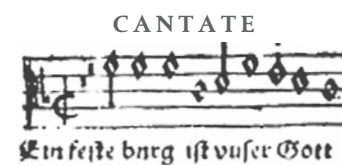
A 21. századra alapvetően megváltoztak az oktatási formák: romantizmus lenne visszasírni a középkor metódusait. Tanulhatunk mégis eleinktől, és magunk is használhatjuk az oktatásban és a nevelésben a zenélés erejét.

Első gondolatom a rendszerszerűség. Evangélikus iskoláinkban törekedni kell arra, hogy a diákság mindennap énekeljen, találkozzon az egyházi zenével. Heti két énekórával számolva ez nagyon könnyen megvalósítható, hiszen a hittanórák száma is kettő, s a hét mindenütt közös iskolai áhítattal kezdődik. Ha ezeken az alkalmakon csak öt-tíz percet fordítunk énekeskönyvi énekeink megszólaltatására, az iskolai évek végére minden diák sajátjának érzi majd énekeskönyvünk törzsanyagát. Egyszerűnek látszik a feladat, nehézséget csak az okozhat, ha az énektanár és a hitoktató között nincs összhang, illetve ha időhiány miatt nehézkes az egyeztetés az áhitatot tartó lel-

készekkel. Nagy segítség ilyenkor egyházzene énekkönyve, amelyet megtalálunk hétről hétre az Evangélikus Életben, egészében pedig – az előre tervezést megkönnyítő – az új Evangélikus istentisztelet – Liturgikus könyv 10. fejezetében. Így a következő heti énekeket az énekórákon megtaníthatjuk, az áhitaton közösen énekeljük, s az adott ünnep hetében még a hittanórákon is használhatjuk.

Második témám a sokoldalúság. Alapvető kötelességünk, hogy megismertessük a diákságot az evangélikus énekekkel, de ez nem jelenti azt, hogy más énekek nem szólhatnak meg közöttünk. Ha a hittanórák elején az énekeskönyvet vesszük elő, az órát pedig egy-egy ifjúsági énekel vagy taizéi kánonnal zárjuk, zenei keretbe foglalhatjuk mondanivalónkat.

Az énekórákon a magyar népdalok ugyanolyan súlytalapjan helyet, mint az egyházi zene: e két pillérrel egészítheti ki a műzenei tételek sora. Tapasztalni fogjuk, hogy a különböző stílusú dalok énekelgetése csak megerősíti a másik stílus szeretetét is. Az az osztály, amely lagymatagul viszonyul a korálokhoz, az ifjúsági énekeket sem fogja vidám szívvel zengeni, és viszont. Változatos énektaní-

tással viszont elérhetjük, hogy diákjaink szívesen énekeljenek különböző alkalmakkor: kiránduláson, iskolai ünnepélyen, istentiszteleten és maguk között is.

És a harmadik gondolat: a zenével való foglalkozás rendet teremt a diáokban, ösztönöz a figyelemre nevel. Balga lenne az az iskolavezetés, amely nem akarna építeni erre a lehetőségre. Egy példával megvilágítva: vétkesnek tartjuk azt a szülőket, aki – gyermeke óhájának engedve – mindennap csak sült krumplit és rántott húst kínál ebédre. Ugyanígy felelősséggel tartozik a reá bízott diákok lelki egészségéért az evangélikus iskola is: szelíd kitalálással rá kell szoktatnunk a gyerekeket a zene áldásának használatára. Így intelligens, nyitott, a kor követelményeihez alkalmazkodni, kihívásainak megfelelni tudó generációk építhetők az egyház jövőjéért.

■ BENCE GÁBOR

LAPUNK OLVAHATHATÓ A VILÁGHÁLÓN IS A WWW.EVELET.HU CÍMEN.

Beiktatták Benczúr Lászlót, az Északi Egyházkerület felügyelőjét

◀ Folytatás az 1. oldalról

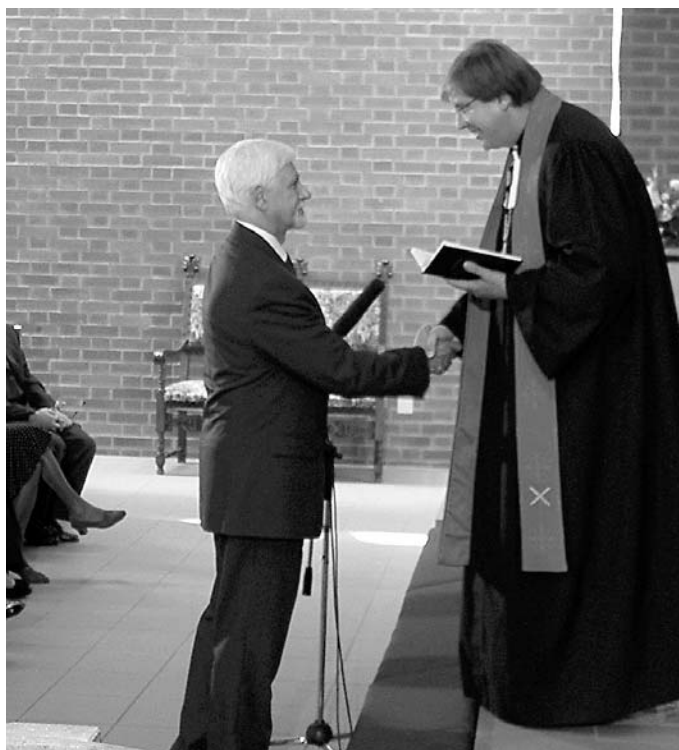
„Egyrészt azért tettem ezt – fordult a felügyelőhöz a püspök –, mert itt ül mögöttem idősebb Benczúr László, nyugalmazott lelkész édesapád, és te vagy az ifjú, másrészt pedig testileg, szellemileg és lelkileg is friss vagy, s megtartva egykori konfirmációi ígéd, most is alá tudod magadat rendelni Isten akaratának. Isten gyermekeként fogadod az ő ígét; ezért lehet ez az ige számodra is fontos üzenet, amelyben ott rejlik: nem tiszták vagyunk, hanem megtisztítottak.”

Az ünnepi istentisztelet liturgiájában Bozorády Zoltán leköszönő püspökhelyettes és Balicza Iván, a Budavári Evangélikus Egyházközség igazgató lelkésze segédkezett.

Benczúr László székfoglaló beszédében az egyházkerület hat egyházmegyei felügyelőjének székfoglalójából emelt ki szemelvényeket, s fűzte tovább gondolataikat. (A székfoglaló teljes szövege az egyházkerület honlapján – <http://eszak.lutheran.hu> – olvasható.)

Az országos egyház nevében Pröhle Gergely megválasztott országos felügyelő mondott köszöntést. Mint kifejtette, minden építkezésnél az első és legfontosabb mozzanat a jó alap megépítése. „A keresztény ember jó alapja Krisztus. Erre építhetünk, s akkor az egyház építménye biztosan megmarad” – szögezte le.

Ezután Radosné Lengyel Annának, a Déli Egyházkerület felügye-

A SZERZŐ FELVÉTELE

lőjének személyes hangvételű köszöntője hangzott el, majd Welter Jánost, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület tiszteletbeli felügyelőjét hallgatták meg a jelenlévők.

Balicza Iván budavári lelkész mint Benczúr László gyülekezetének lelképásztora köszöntésében elmondta: „Szolgálatkészenek ismertünk meg téged, olyanak, aki sok elfoglaltságod ellenére sohasem feledkeztél meg arról, hogy gyülekezetünk presbitere vagy. Ajándékba kapott tehetségedből nekünk is jutott. Újonnan megválasztott felügye-

lőként továbbra is lelki otthonod szeretnénk maradni, ahová mindig várunk!” A testvéregyházak képviselői közül Kozma Imre, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat vezetője kérte Isten áldását a felügyelő munkájára.

Benczúr László mint budavári presbiter mindemellett a budahegyvidéki templomban is otthon érezhette magát, hiszen 2000-ben az ő tervei alapján készült el az épület. A napközi órák délutánon tartott ünnepi alkalmon jelen volt számos építész kollégája, művész ismerőse és barátja is.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Isten igéjének szolgájaként élni

Parókus lett Nagyörzsöny lelkésze

► Nagyörzsönyben – német ajkú lakói nyelvén Pilsenben – a Szentháromság ünnepe utáni 16. vasárnapon minden esztendőben megemlékeznek az evangélikus hajlék 1852. szeptember 26-án történt felszenteléséről. A múlt vasárnapi istentiszteletre azonban a visszatért helyeként inkább a jelen eseményei felett való örvendezés volt a jellemző, hiszen Bence Imre, a Budai Egyházmegye esperese ekkor iktatta hivatalába a közösség megválasztott lelkészét, Lajtos Jánost.

A Nagyörzsönyben és szórványáiban 2000 óta szolgáló fiatal lelkész iktatásának hírére megtele a gyülekezet temploma. Az alkalomra két busszal érkeztek például a lelképásztor szülőfalujából, Acsaról, és ugyancsak jelen voltak a három szórvány – Vámosmikola, Letkés és Szob – képviselői. Az ünneplő gyülekezet tagjai között akadtak határon túli testvérek is, hiszen Lajtos János a szomszédos Szlovákiában lévő Ipolyszakálloson és Szádon havonta egyszer magyar nyelvű istentiszteletet tart. Itt végzett munkáját az Északi Egyházkerület a jövőben is támogatni kívánja anyagilag – mondotta az ünnepi közgyűlésen felszólaló dr. Fabiny Tamás, a kerület püspöke.

A közgyűlést megelőző iktatási istentiszteleten – ahol a liturgiai szolgálatban a püspök mellett Bence Imre esperes és Dedinszky Gyula egykori nagyörzsönyi lelkész is részt vett – elsőként az északi egyházkerület lelkészi vezetője prédikált. Fabiny Tamás Pálnak a rómaieli-ekhez írt levele (1,16–17) alapján tartott igehirdetésében arra kérte az ünneplőket, hogy ne szégyellje az evangéliumot családjá, gyülekezetét, települését közösségében. „Ne szégyellj az evangéliumot, mert Isten ereje az; mert ő maga igazságát nyilatkoztatja ki benne; mert a lelkész hite, ha kell, a gyülekezet hite által is

Lajtos János lelkész acai népviseletbe öltözött feleségével és gyermekeivel az iktatási istentisztelet utáni fogadáson

FOTO: GAZDAG ZSUZSANNA

erősödhet” – hangsúlyozta a püspök. Az iktatása után a szószékre lépő lelkész „megfogadta a tanácsot”; evangélizációnak is beillő igehirdetését Mt 16,13–16 alapján tartotta, őszinte, személyes hangon téve biznyságot. „Amikor megtapasztaltam, hogy Krisztus ma is él, meglevenedett a hitem” – mondotta. „Attól kezdve róla, az élő Uról akarok biznyságot tenni mindenkinek, elmondani, hogy vele, általa lehet úgy élni, hogy békességünk legyen önmagunkkal és a minket körülvevő világgal.”

■ – GAZDAG –

A Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület közgyűlése szeptember 30-án Répcelakon tartotta alakuló ülését, melyen megválasztotta az egyházkerület tisztségviselőit a következő hat évre. Vető István lett az egyházkerület püspökhelyettese, Kissné Kárász Rózsa tölti be a másodfelügyelői, dr. Tölly Zoltán az egyházkerületi ügyészi tisztelet, Verasztó Jánost választották evangélizációs és missziói felelőssé, az egyházkerületi GAS-előadó pedig Béres László lett. A közgyűlés a megválasztott tisztségviselők eskütételével zárult.

FOTO: MENYES GYULA

FOTO: HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

Az Északi Egyházkerület közgyűlése szeptember 30-án Budapesten, a budahegyvidéki evangélikus templomban tartotta alakuló ülését, melyen megválasztotta az egyházkerület tisztségviselőit a következő hat évre. Az egyházkerület püspökhelyettese Krámer György pilisi lelkész, másodfelügyelője dr. Cserháti Péter, a főtí gyülekezet tagja, ügyésze dr. Tóth Judit, a miskolci gyülekezet tagja, evangélizációs és missziói felelőse Blatniczky János, a szügyi gyülekezet lelkésze, GAS-előadója pedig Selmezy Lajos monori lelkész lett. A közgyűlés a megválasztott tisztségviselők beiktatásával és eskütételével zárult.

Hazugság mint „túlélési szükséglet”?

► A hazánkban kirobbant belpolitikai és morális krízisre reagálva elgondolkoztató interjú jelent meg az Index internetes újságban Peter Stiegnitz hazugságkutatóval. A magyar származású professzor 1956-ban hagyta el az országot, Bécsben tanult pszichológiát és szociológiát. Ő a mentiológia – hazugságkutatás – tudományának megalapítója; Mindenki hazudik című könyve magyarul is megjelent. Állítása szerint „mindenkinek muszáj hazudnia, ez túlélési szükséglet...” Valóban ez lenne az igazság, vagy netán a hazugságkutatás is csúsztat?

Mielőtt megpróbálnok választ találni erre a súlyos morális kérdésre, hadd idézzek még néhány fontos gondolatot Peter Stiegnitztól: „A mentiológia háromféle hazugságot különböztet meg: az önhazugságot, amikor saját magunknak hazudunk, a közösségi hazugságot, amikor egy-két embert tévesztünk meg, és a tömeghazugságot, amikor valaki becsap egy tömeget. A hazugságot mindenki önmagának vallja be először, és szinte mindig megbocsátunk magunknak, mert általában jó okot találunk rá, hogy miért tettük. A sajátunkénál sokkal szigorúbban ítéljük meg mások hazugságát – különösen a politikuskokét. Ha egy nyugat-európai demokráciában hazugságon kapnak egy politikust, akkor ő megbukik. Amerikában pláne, a protestánsoknak a hazugság a legnagyobb bűn a hazaárulás után...”

De mi a helyzet Magyarországon? Van-e még az adott, kimondott, leírt

szónak súlya, következménye? Vajon azért kommunikálunk-e, hogy a valóságot feltárjuk, vagy éppen ellenkezőleg, hogy eltakarjuk?

A mentiológia a hazugságot a valóságtól való tudatos eltérésként definiálja. Ennek az eltérésnek a következménye kiszámíthatatlan. A bibliai őstörténet hitvallása szerint az ember bukásának, bűnének oka nem más, mint a kísértőnek, a hazugság atyjának a látszólag ártatlan kérdése, csúsztatása: „Csakugyan azt mondta az Isten, hogy a kert egyetlen fájáról sem ehettek?” Ezzel indul el az ember szívében a bizalmatlanság erjedése, amely azóta is engedetlenségbe, félelembe taszítva szembefordítja őt Teremtőjével és társával.

Ez az ősbizalmatlanság hazai társadalmunknak is a legfájdalmasabb nyomorúsága, ami átjárja, mérgezi, rombolja közösségeinket. Nyilvánvaló a vezetők fo-

kozott felelőssége ebben a krízisben, de ugyanakkor szembesülnünk kell azzal a ténnyel, hogy a vezetettek, az átlagemberek között is pusztít a bizalmi válság. Szenvedünk a kimondott szó hitelének, becsületének hiányától a hétköznapi világban is. Csak néhány mindennapos példa ennek illusztrálására: tisztelet a kivételnek, de az iparos, a szerelő nem akkor jön, amikor megígérte, nem számít se a vállalt határidő, se az adott költségvetés... A kereskedő gyakran „téved” a mérésben és a számlázásban... A reklámok többsége megtévesztő csúsztatás; a tömegtájékoztatók gyakran fél-igazságokkal manipulál...

De söpörünk egy kicsit a saját házuk, egyházunk előtt: mennyit ér az adott, a kimondott, a kinyomtatott szó az evangélikus egyházban? Mennyi valósul meg ígéreteinkből, programjainkból?

Most, egy új hatéves ciklus kezdetén vajon mennyit érnek az ünnepélyesen elhangzó eskük, vállalások? Milyen sú-

lya van az oltár előtt kimondott keresztszülői ígéretnek, konfirmációi vallástételnek, házassági eskünek, ordinációs fogadalomnak? Érezzük-e még a gyónási kérdésekre gyakran rutinszerűen el-mormogott válaszok elkötelező felelősségét? Mi válik életté a szószékről meghirdetett nagyszerű tézisekből? Vajon mennyi a valóságtól való tudatos – vagy már észre sem vett – eltérés?

Mennyire határozza meg egymáshoz való viszonyunkat, kommunikációkat egyik legfontosabb hitvallásunk, a Nagy káté törvényértelmezése? Néhány gondolat a „Ne tégy felebarátod ellen hamis tanúbiznyságot!” lutheri magyarázatából: „Ennek a parancsolatnak a veleje egyszerű értelme, hogy senki ne ártsen nyelvvel felebarátjának, akár barátja, akár ellensége az, ne mondjon róla rosszat, akár igaz, akár koholt az... Hissen az egész emberen és emberben nincsen semmi, ami egyházi és világi ügyekben többet és szélesebb körben használható vagy árthat, mint a nyelv...”

Ugyanígy őszinte önvizsgálatra indíthat minket Barth Károly, aki élesen így fogalmaz: „A hazugság a bűn sajátosan keresztény formája. A kereszténységnek megint csak jó oka van arra, hogy először a saját portája előtt söpörjön, hogy azután képessé váljon arra, hogy a közönséges hazugságot is hazugságnak nevez-

ze... A kereszténységben belül kell, hogy fény gyúljon ahhoz, hogy a világban világosabb legyen.” (Karl Barth: Szemvillanások. Kálvin Kiadó, Budapest, 2006)

Mindezek után nem szeretném megkerülni a címben felvetett kérdést. Álszent hazugság lenne tagadni, hogy adódhatnak életünkben olyan határhelyzetek, amikor az igazság elhallgatására kényszerülünk. Egy ilyen krízisről vall Peter Stiegnitz is, aki hétféves korában letagadta zsidó származását, és így, ennek a hazugságnak az árán kerülhetett ki élve a nyilasok fogságából...

De ugyanakkor meggyőződésem, hogy az emberi élet Istentől kapott értelme és célja több, mint pusztán a túlélés. Gyógyító igazságot szólni és cselekedni krisztusi szeretettel – ezt az embermentő küldetést bizta ránk Mesterünk, aki maga az út, az igazság és az élet.

Gáncs Péter püspök Déli Egyházkerület

A megbékélés közös üzenete

◀ Folytatás az 1. oldalról

Az előadások moderátora dr. Gyivicsán Anna, az Eötvös Loránd Tudományegyetem Szlovák Filológiai Tanszékének professzora és a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének tudományos munkatársa volt. Az első előadást dr. Kovács Anna, a Magyarországi Szlovákok Kutatóintézetének tudományos munkatársa tartotta a Bachát írásainak a tükrében megjelenő, múlt század eleji fővárosról.

Igor Mišina püspök

A Szlovákiából érkezett vendég előadó, dr. Viera Sedláková, a martini Szlovák Nemzeti Könyvtár munkatársa Bachát Pest előtti lelkészi éveit ismertette meg a hallgatósággal. Dr. Halász Iván, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Szlovák Tanszéke adjunktusának referátuma a püspök Pesten töltött éveiről szól,

vák egyházközség vezetőjeként végzett szolgálatát dolgozta fel. Az akkori bányai egyházkerület lelkészi vezetője egyházi szolgálatának történetét Czenzthe Miklós, az Evangélikus Országos Levéltár igazgatója foglalta össze. Szpisák Attila, a budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség lelkésze Bachát a szlovák evangélikus egyházzal fennálló kapcsolatairól tartotta előadását.

A délutáni program keretében lehetett megtekinteni a gyülekezeti archívum múlt század eleji portréiból összeállított fotótárlatot, valamint a szlovák gyülekezet volt lelkészeinek, Morhács Mártonnak a tollrajzaiból készült kiállítást. (A tárlatot Szabó Orsolya, az MTA tudományos munkatársa nyitotta meg.)

A szlovák ajkú gyülekezet Rákóczi úti kápolnájában szeptember 30-án ünnepi istentiszteleten emlékeztek meg a száz éve elhunyt szlovák egyházvezetőről. Igor Mišina püspök Jer 1,4–10 alapján tartott igehirdetésében Jeremiás prófétaéhoz hasonlította Bachát püspök sorsát, akinek a nehéz történelmi korban hasonló feladat jutott: „...pusztíts és rombolj, építs és plántálj!” (1,10b) Végül soron ma is ugyanez a küldetésünk: újat kell teremtenünk, de ma már nem csak az anyagi háttér megteremtése a fontos – a gyülekezetnek arra kell elsősorban törekednie, hogy ne csak egyházközség, hanem összetartozó hívők közössége is legyen.

A Déli Egyházkerület Püspöki Hivatalának tanácstermében látható Bachát-portré

meg Bachát Dániel püspök felújított sírját a temető 29/3-as parcellájában. Ebből az alkalomból olvasták föl a Magyarországi Evangélikus Egyház püspöki tanácsának a szlovák–magyar megbékélés és kiengesztelés kérdéséről szóló nyilatkozatát. A síremlékavatás liturgiai szolgálatát Szpisák Attila és Kutyey Pál lelkészek végezték.

Gáncs Péter köszöntőjében kiemelte, hogy Bachát Dániel életével és szolgálatával hidat képezett a magyar és a szlovák kultúra, valamint a két egyház között, s ez a történelmi örökség hiteles útmutatóul szolgál a mai korban is.

Dr. Kovács Anna köszöntő szavai után Riba Etelka, az Országos Szlovák Önkormányzat alelnöke fejezte ki háláját a szlovák ajkú gyülekezetnek a program-

Higgyünk-e a szavaknak?

Evangélikus nők VIII. országos találkozója

▶ Napjaink egyik legaktuálisabb kérdésére keresték a választ az evangélikus nők VIII. országos találkozásának résztvevői a Budapest-Deák Téri Evangélikus Gimnázium dísztermében. A **Higgyünk-e a szavaknak? – Rádiósok a pódiumon** címet viselő szeptember 30-ai alkalomra közel százán jöttek el az ország minden pontjáról.

De vajon mit tesz az egyház azért, hogy beszéde hiteles legyen? Fekete Ágnes református lelkész szerint nem eleget. „Csak akkor lehetünk hitelesek – véli a református egyházi félóra szerkesztője –, ha felvállaljuk gyarló emberi mivoltunkat, ha ki tudunk lépni a mindentudó szerepből, és szívósan bizonyosságot teszünk a hitünkéről.”

A Magyar Katolikus Rádió alapítói és munkatársai is kitar-

ne kényszerítsék rá a hallgatókra a krisztusi tanítást. Szeretetre, megbocsátásra akarnak nevelni – nem erővel, hanem szelídséggel. „Az értékközpontú rádiózás ma misszió” – értékelte a helyzetet Juhász Judit. „Fogadjuk el, hogy egyre kevesebben hallgatnak bennünket, de ne hátráljunk meg!”

Ne hátráljunk meg – már csak azért sem, mert az emberek szomjúhoznak az igazságra. Er-

A találkozót – Brebovskyné Pintér Mártának, a Női Missziói Szolgálat osztályvezetőjének a köszöntő szavai után – Tóth-Szöllős Mihály nyugalmazott esperes Jn 4,39–41 alapján tartott áhítata nyitotta meg. A samáriai asszony történetéből kiindulva arra mutatott rá, hogy az egyház nem csupán társadalmi feladatokat lát el, hanem elsősorban az evangélium továbbadója, vagyis „üdvítésmény”. „Nem csak az erkölcsi értékekről kell beszélnünk, többet kell szólnunk az üdvösségről is!” – utalt az egyház elsődleges feladatára az Evangélikus Élet korábbi főszerkesztője.

A nyitóáhitat után Radosné Lengyel Anna, a Magyar Rádió munkatársa, a Déli Egyházkerület közelmúltban beiktatott ügyelője mondta el a gondolatait. Szerinte álságos világot próbálnak ránk erőltetni, ennek az álságos világnak a „szirénhangjaira” azonban nem szabad figyelünk. „Az emberek jó szóra, normális, igaz beszédre vágyanak” – fogalmazott Lengyel Anna.

Hozzászólásaikban a hallgatók is választ kerestek az alapkérdésre...

tóan végzik a dolgukat, pedig – amint azt Juhász Judit, a rádió vezérigazgató-helyettese elmondta – a közszolgálati tartalmat sugárzó rádiók ma, a kereskedelmi rádiók és televíziók korában meglehetősen nehéz helyzetben vannak. Nehéz feladat úgy továbbadni az evangéliumot, hogy

ről Kőhádi Dorottya lelkész, az evangélikus egyházi félóra szerkesztője beszélt az alkalom záróáhitatában Kol 2,3–6 alapján. „Bár hazugság vesz körül bennünket, a hírek híre szól, és megszólítható. Él a Krisztus, ő az igazság. Higgyünk a szavának!”

■ VITÁLIS JUDIT

A emlékkonferencia résztvevőinek egy csoportja

Gregor Papuček író, műfordító pedig Bachát Dániel irodalmi és műfordítói munkásságába vezet be a hallgatóit.

Az egyházi blokkot dr. Iván Gézának, az ELTE Bölcsészettudományi Kara tudományos főmunkatársának előadása nyitotta meg, amely Bachát Dánielnek a szlo-

A Fiumei úti temetőben 14 óra körül kezdődött az *Üzenet a jövőnek* című ünnepi megemlékezés, amelyen a Déli Egyházkerület, a budapesti Szlovák Ajkú Evangélikus Egyházközség, az Országos Szlovák Önkormányzat és a Fővárosi Szlovák Kisebbségi Önkormányzat közösen koszorúzták

szorozat megszervezéséért. A köszöntéseket Hollósy Tibornénak, a Fővárosi Szlovák Kisebbségi Önkormányzat elnökének és a gyülekezet presbiterének a gondolatai zárták. Az alkalomra fellépett az Ozvena nevű budapesti szlovák kórus.

■ PETRI GÁBOR

Koszorúzás a Fiumei úti temetőben

A szomszéd (Luther-) rózsája

▶ **Mark Twain szerint a német nyelv előbb-utóbb holt nyelv lesz, mert bonyolultsága miatt csak a holtaknak lesz elég idejük megtanulni. A Martin-Luther-Bund jóvoltából minden évben szűk négy hétre a bajorországi (pontosabban frankföldi) Erlangenben gyűlik össze Európa szórvány evangélikus egyházainak néhány elszánt munkatársa, hogy e komor – bár nem annyira komoly – jóslatra rácsfolva elmélyítse németnyelv-tudását.**

A „világ evangélikussága” igen tág és színes fogalom. Az azonban biztos, hogy bárhol is élnek a világban evangélikusok, hitük gyökerei Luther reformációjához vezetnek. A reformátor és műve megértéséhez a német nyelv ismerete fontos kulcs. Az evangélikus teológiai szakirodalom legfontosabb része – még ma, az angol nyelv világhódítása idején is – máig elsősorban német nyelven férhető hozzá. Evangélikus egyházaink között is a német az egyik legfontosabb közvetítő nyelv.

Majd egy hónapig éltek egy kollégiumban egyetemisták és nagymamák, lelkészek és laikusok, teológusok és jogászok, professzorok és hallgatók, irodai dolgozók és diakóniai munkások Európa tizenegy országából. Közös hitük és a német nyelv tanulása kötötte össze őket. Lakva ismerhették meg egymást, és a másik tükrében egy kicsit újraértelmezheték saját magukat és saját egyházukat is. Találkozhattak egy tizenkétezres finn gyülekezet lelkészével, aki tíz lelkész-kollégájával együtt pásztoralja a hatalmas nyáját. Együtt tanultak a világ legnagyobb evangélikus egyházkerületének püspökével. A püspökséghez háromezer fő tartozik, és területén kétszáz gyülekezet van, de a püspökkel együtt csak négy lelkész dolgozik itt. E hatalmas „egyházkerület”, amint a résztvevők megtudhatták, Sztálin „missziós tevékenységének” eredménye: az általa Szibériába üldözött bal-

titkumi és oroszországi németek leszármazottai élnek az Ural és a Japán-tenger közötti hatalmas területen. Az egyházat a házi istentiszteletek tartják össze, valahogy úgy, mint kétszázötven évvel ezelőtt hazánkban. Találkozhattak a résztvevők az Ural mentén élő, mordóviai evangélikus testvérünkkel is, aki büszkén mesélte, hogy az ő „hivatalos” evangélikus egyháza már tizenöt éves múltra tekinthet vissza. Azt is átélhették, hogy szlovák testvéreink is szívesebben esznek haluskát (sztrapacskát), mint magyarokat, bármilyen kormány alakult is nemrégiben a szomszédunkban.

A legtöbbit természetesen a német evangélikusokról tudhattak meg a vendégek. A vendéglátók bemutatták a németországi evangélikus egyház történelmileg alakult igen bonyolult szerkezetét,

a Martin-Luther-Bund múltját és mai működését (a Duna Tv dokumentumfilmjének segítségével). A résztvevők láthatták, hogy Luther a német kultúra szerves része. Wartburg vára alatt tele volt a parkoló, külföldi rendszámú autót viszont alig lehetett találni. Az is természetes, hogy a Luther téren a kebszűt is Lutherrel nevezték el, bár kérdéses, hogy a török tulajdonos mennyit tudoltja „névadójáról”.

Találkozhattak a vendégek gyülekezetekkel is. Gyönyörű, nagy templom-

kat, jó karban lévő orgonákat, láthatóan jó anyagi helyzetet és üres padosorokat láttak a vasárnapi istentiszteleten, pedig a statisztikák szerint Németország egyik legvallásosabb államában jártak. Láttak sokféle liturgiát, sőt sokféle lelkészi öltözetet is, pedig ugyanabban a városban voltak mindhárom vasárnap. E sorok írója hallott istentiszteleten szépen eljátszott Bach-koráljátékokat és bajor citerazenekart is. Ez utóbbi zene hangulata nemcsak engem emlékeztetett inkább kedélyes sorsátorra, mint áhitatos istentiszteletre.

Kis országok kis evangélikus egyházaiból érkezők megtanulhatták német testvéreinktől a másokért érzett felelős szeretetet is. A Martin-Luther-Bundot éppen az a felelősségérzet hívta életre, amelyet a tehetősebb és nagyobb evan-

gélikus egyházak éreztek szórványban élő testvéreik iránt. E sorok írójának tudomása szerint ez a nyelvtanfolyam az LVSZ 1984-es budapesti nagygyűlése előtt magyar javaslatra jött létre azért, hogy a vasfüggöny mögötti idegen nyelv-tanítás vaskos hézagait pótolják.

A tanfolyam résztvevői köszönettel állapíthatták meg, hogy Erlangenben valóban nem az iskolának, hanem az életnek tanulhatnak – sőt igen sokat az (evangélikus) életéről.

■ KERTÉSZ BOTOND

Marosvásárhelyi festőművész kiállítása a Vármegye Galériában

Az Erdély Művészetéért Alapítvány segítségével 1992 óta mind elmélyültebbé válik a budapesti művészetbarátok kapcsolata a marosvásárhelyi művészek nagyjával. Számos sorozat és emlékeztető kiállításukban gyönyörködhetett már

de a megújulásban is hívó művészek értékmentő találkozására egy ilyen „hazai” kiállítás. Kérdések és válaszok, üzenetek, sorsok jelei egy-egy alkotásban, hiszen az erdélyi kultúra a magyar kultúra része. Ezt tükrözik világosan Simon Endre

Andreescu Képzőművészeti Főiskola magyar nyelvű tagozatán végzett, ahol *Abudán Péter* és *Miklósy Gábor* voltak a mesterei.

1990 és 2001 között több, erdélyi művészeket felvonultató képzőművészeti tárlatot szervezett Erdélyben, Magyarországon és Nyugat-Európában. Megalapította a Bolyai Képzőművészeti Alkotótábor. Több kiállítást rendezett Budapesten, Zalaegerszegen és Párizsban. Marosvásárhelyen hosszú szünet után visszaállította a Nagy Imre Galériát. 2003 óta a Magyar Alkotóművészek Országos Egyesületének tagja.

A kiállítást *Banner Zoltán* művészettörténész nyitotta meg, kiemelve a művész munkásságának sokszínűségét, nyitottságát, művei mondanivalójának mélységét, baráti szavakkal is köszöntve Simon Endrét hetvenedik születésnapján. A születésnap köszöntést a közönség nevében is folytatta *Kulcsár Edit*, a galéria igazgatója, aki szeretetteljes szavaival, vendéglátó háziasszonyi melegséggel családias légkört teremtett. Jó volt elbeszélgetni a művészt kísérő kedves marosvásárhelyi látogatókkal az olajfestményekről, farostlemezekről, faragott és színezett fa tájképekről élénk tárlat, erdélyi levegőt árasztó csodálatos alkotások között. Szép délután volt.

A Vármegye Galéria kiállításán a művész életművének jelentős alkotásai láthatók, a Vármegye Szalonban pedig új anyaga is megtekinthető.

■ SCHELKEN PÁLMA

A kiállítás a Vármegye Galériában (Budapest V. ker., Vármegye u. 11.) tekinthető meg október 14-ig. Nyitva keddtől péntekig 10 és 18 óra között.

A Fasort látni kell!

„De hiszen már voltál ott!” – bizonygatta a nagyapám, amikor tavaly télen azal a kijelentéssel „botránkoztattam meg”, hogy én még soha nem jártam a budapest-fasori evangélikus templomban. Szó szót követett, s kiderült, neki van igaza. Mentségemre legyen mondva: alig néhány hónapos csecsemőként jártam ott...

Pedig ha valaki egyszer belép az épületbe, többé nem felejt el az élményt! A puritán(abb) templombelsőhöz szokott látogatót – legalábbis ha protestáns az illető... – elsőre talán mehökkenti az a „színorgia”, amely odabent fogadja. A következő pillanatban aztán rabul ejti a gazdagon díszített falak, a színes üvegablakok, a mézskőből faragott oltár és szószék lenyűgöző látványa. Ha pedig az orgonaszót is meghallja...

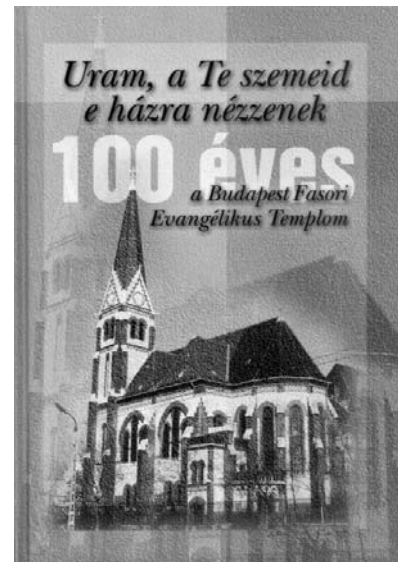
Kétség sem férhet hozzá, hogy a templom készítői mesteri alkottak. *Pecz Samu*, *Róth Miksa*, *Benczúr Gyula* és *Angster József* – hogy csak a legismertebbek nevét említjük – igazán kitétek magukért. (Talán ők is úgy gondolkodtak, mint később *Peskó Zoltán* orgonaművész, aki szerint „Istennek mindig a legszebbet kell adni”.)

De hogyan készülhetett el a hazai evangélikus templomoknak ez a különleges darabja? A részleteket a gyülekezet presbitériuma által idén tavasszal kiadott, *Uram, a Te szemeid e házra nézzenek – 100 éves a budapest-fasori evangélikus templom* című kötet tartalmazza.

A kötetet *Gáncs Péternek*, a Déli Egyházkerület püspökének beköszöntő sorai nyitják. *Szirmai Zoltán*, a gyülekezet nyugalmazott lelkésze Salamon király imádságát választva írása címéül – „Nézz nyitott szemmel erre a házra éjjel és nappal...” (iKir 8,29) – röviden áttekinti a templom elmúlt száz évét. A következő fejezetekben a kemény fedeles, színes képekkel és korabeli dokumentumokkal (tervrajzokkal, levelekkel) illusztrált, közel százoldalas könyv sorra veszi a templom építésének valamennyi momentumát, és aprólékosan bemutatja a „templomtartozékokat”, megismertetve az olvasót az oltár, a szószék, az orgona, a harang, a torony – és így tovább – megannyi apró titkával.

Az egyik fejezet – talán *Csapó Sarolta*

évfordulóra írt versének a szellemében („Áll a templom – százévesen is ifjan, / Mert a templomoknak magas koruk van. / Magas a koruk, de csak addig élnek – / Amíg hívei helyt adnak létének”)

(*Százéves a fasori templom, részlet*) – a gyülekezet „hétköznapijait”, így például a gyermek- és ifjúsági munkát, az énekkart és a vasárnapi kávé „intézményét” mutatja be.

A kötetben az ez évi megjelenésnek köszönhetően a templom felszentelésének (1905. október 8.) a századik évfordulója alkalmából tartott, egy évvel ezelőtti ünnepi és hálaadó istentiszteletről is található felvétel. A kiadvány végén a templom történetével kapcsolatos tényeket, adatokat – például a benne található emléktáblák feliratait vagy a gyülekezetre vonatkozó népmozgalmi adatokat – talál az olvasó.

Bár a templom most vasárnap már a százegyedik születésnapját ünnepli, a kötet ma is aktuális.

■ – VITÁLIS –

Dr. Gálos Miklós (szerk.): Uram, a Te szemeid e házra nézzenek – 100 éves a budapest-fasori evangélikus templom. A Budapest-fasori Evangélikus Egyházkerület presbitériuma, Budapest, 2006. Gyülekezeti iratgyűjteményben kapható.

Sütő András

(1927–2006)

Vannak, akik már életükben halhatatlanná válnak. Órójuk azután úgy képzeljük el, hogy valóban mindig köztünk maradnak. Alig hisszük, hogy rájuk is vonatkozik a földi lét, ők is halandók – mégis halhatatlanok. Elment András, aki soha nem akart – *Illyés Gyula* eltávózása után – az örökös, a zsinórmérték, az első számú magyar író, drámaíró lenni, és mégis az lett; immár, fájdalom, az volt.

1979-ben az Európai Protestáns Magyar Szabadegyetem – *Szöllősy Árpád* volt akkor az elnöke, és *Szépifalusi István* a titkára – javaslatára is szerepet játszott abban, hogy megkapta a Herder-díjat. Azért is rendezték abban az évben az EPMSZ akadémiai napjait Ausztriában (Mönichkirchenben), hogy az író részt vehessen az eseményen. Jelenlétében vitattuk meg – *Cs. Szabó László* vezetésével, nagy élmény volt – *Csillag a máglyán* című drámáját, *Szervét Mihály* tragédiáját.

1981-ben többen meglátogattuk marosvásárhelyi otthonában. Magával ragadott minket intellektusa, derűs életszemlélete. Lelkesedésünket látva fanyar iróniával jegezte meg: „Nem kívánom, hogy megismerjétek belülről a kisebbségi sorsot.”

Kossuth-díjas, számos elismerés birtokosa volt. De őt is elsősorban írásai – a „Naplójegetek” alcímet viselő *Anyám könnyű álmat ígér*, illetve drámái (*Egy lócsiszár virágszámpaja*, *Advent a Hargitán*, *Álomkommandó*, *Balkáni gerle...*) – őrzik meg szívünkben és az utánunk jövők számára, akik személyesen már nem ismerhették. No meg az a személyes példamutatás, amellyel a marosvásárhelyi drámai napokban, 1990-ben életét is kockáztatta népéért.

Isten áldjon, András!

■ FRENKL RÓBERT

Simon Endre

fővárosunk művészszerető közönsége. Magas színvonalú – néha nehéz körülmények között végzett – munkájuk küldetés. Az anyaországi művésztársakkal való találkozásuk, a gyökér, a kulturális híd tovább erősítése kincscé válik mindnyájuk részére, közös kincscé. Közös jegyek, közös sors, átvészelt történelmi események. A folytonosságban,

Szolnay-díjas festőművész bemutatott művei is.

Simon Endre 1936-ban született Székessen. Családja 1943-ban Marosvásárhelyre költözött, így tanulmányait már itt kezdte. Rajztanára, *Incze István* festőművész javaslatára került a Marosvásárhelyi Képző- és Zeneművészeti Középiscola és Liceumba, majd a kolozsvári Ion

Kőszegi komplexum

► Egy nagy álom megvalósításának fontos mérföldkövéhez érkeztek a kőszegi evangélikusok, amikor szeptember utolsó szombatján Irtész János püspök felszentelte az új gyülekezeti házat és lelkeszlakást, valamint az Evangélikus Mezőgazdasági, Kereskedelmi és Informatikai Szakközépiskola kollégiumának új szárnyát. Az ünnepi istentiszteleten a liturgiai szolgálatot Baranyayné Rohn Erzsébet gyülekezeti és Kalincsk Balázsné Varga Katalin iskolalelkész végezte.

„Azért vetődhetett fel az egyházközség ma élő tagjaiban az új gyülekezeti ház és lelkeszlakás építésének gondolata, mert

FOTO: MENYES GYULA

elődeink elemi iskolát építettek egykor a Várkörön – idézte fel köszöntő beszédében a múltat Baranyay Csaba, a gyülekezeti lelkeszlakás, hozzátéve, hogy a mostani építkezés anyagi háttérét az államosított gyülekezeti iskolaépületért kapott kárpótlási összeg biztosította. Az új épület mindazonáltal az országos egyház és a

gyülekezet közös beruházásában készült el. (Felépültével az is lehetővé vált, hogy – a régi parókia, valamint gyülekezeti helyiségek átalakításával – a Kőszegi Evangélikus Szeretetotthon is bővüljön.)

A gyülekezeti házat és a parókiát magában foglaló épületegyüttes tőszomszédságában – Vincze Csaba építész tervei alapján – bővül a szakközépiskola kollégiuma is. A kialakítandó helyiségek négy szinten összesen további négyszáz négyzetméteren hivatottak szolgálni a tanulók közösségi életét.

Király Csaba igazgató az ünnepi istentiszteletet követő közgyűlésen elmondta, hogy az építkezéssel párhuzamosan megújult a régi szárny fűtésrendszere, rendezetté vált az udvar, és teljesen felújították a konyhát, amely a városban köztisztviselési feladatokat is ellát.

A „háromszentelés” végén az egybegyűltek körbejárhatták az új épületeket, a gyülekezeti teremben pedig megcsodálhatták a Palatkás József őrszentpéteri fafaragóművész készíttette oltárt és ambó, valamint Palatkásné Kohnhofer Judit szőtt oltárképét.

■ BODA ZSUZSA

83×2 elnökségi tag

Az Északi Egyházkerület területén nyolcvanhárom anyagyülekezet található, így a többlélekszes gyülekezeteket is figyelembe véve mintegy száznyolcvan lelkeszlakás és felügyelő kapott meghívást szeptember 30-ára a budahegyvidéki evangélikus templomba, hogy dr. Fabiny Tamás püspök szolgálatának idején először találkozzanak a gyülekezetek elnökségei.

A nap nyitóáhitatát Bozorády Zoltán püspökhelyettes, a Nyíregyháza-Emmaus gyülekezet lelkeszlakás tartotta. A kereszteselői igehirdetésre emlékeztető gondolatok között elhangzott: ha keresztesgünk nemcsak egy esemény volt gyermekkorunkban, hanem azóta is minden nap megújulunk benne, vagyis abban, hogy Krisztushoz tartozunk, akkor nagy jövője van az evangélikus egyháznak.

A SZERZŐ FELVÉTELE

A rendhagyó találkozóon a másfél száz jelenlévő Fabiny Tamás 2006. március 25-én elhangzott püspöki székfoglalójának négy kiemelt részével ismerkedett meg négy csoportban. A bevezető gondolatokat Krámer György pilisi lelkeszlakás mondta el. Az együtt gondolkodás négy különböző helyszínen folyt.

Bencéné Szabó Márta budavári beosztott lelkeszlakás és Dobó György, a Budai Egyházmege felügyelő-helyettese a Belső egyházi élet témát járta körül, különös tekintettel az egyházi iskolák keresztény arculatának, evangélikus jellegének kialakítására. Kérdésként vetődött fel, hogy mitől lesz evangélikus egy iskola.

Györfi Mihály nyírszölösi lelkeszlakás és csoportja többek között arra kereste a vá-

laszt, hogy mitől olyan „megfáradtak” a szószékekről elhangzó igehirdetések, és mivel lehet megszüntetni a lelkeszlakások körében egyre gyakoribb „burn out” jelenséget, a lelki-szellemi kiegészítő veszélyét.

A legnagyobb érdeklődés a Németh Zoltán lelkeszlakás által felvezetett téma – Az egyház és a közélet – iránt mutatkozott. Sok aktuálpolitikai és társadalmi kérdés előkeült. Ez a csoport arra szerveződött, hogy kritikákat is meg lehessen fogalmazni. Ez is mutatja, hogy gyülekezeteink vezetését mennyire foglalkoztatják az aktuálisan felvetődött morális és erkölcsi helyzetek.

Pozsonyi Anna, a Nógrádi Egyházmege felügyelője a Belső egyházról tartott beszédet, amelyben az egyházon belüli kommunikációt, a presbiterek, gyülekezeti tagok közötti párbeszéd, az

elő szó, az őszinte beszéd, valamint az Isten megszólításának és meghallgatásának jelentőségét emelte ki.

A körülbelül egyórás közös munkát értékes beszámoló követett, amelyekre a püspök egyenként reagált, s választ adott a felmerülő kérdésekre. Az élnék délelőtti kollokválást (beszélgetést) másfél órás ebédszünet követte, ami lehetőséget teremtett arra, hogy az általános tisztújítás során megválasztott felügyelők megismerkedjenek egymással, illetve hogy az egymástól olykor két-háromszáz kilométerre élő lelkeszlakások beszéljenek és beszélgessenek. Az együttlést Benczúr László újravalasztott egyházkerületi felügyelő iktatási istentiszteletével zárult.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR

VI. EGOT – diák

► Diákfesztivállal folytatódott a jubileumi emlékvén eseménysora Nyíregyházán: a Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium fennállásának 200. évfordulója alkalmából testvér- és partnerintézményeinek ifjúságát hívta találkozóra. A sorban ez volt a hatodik EGOT (evangélikus gimnáziumok országos találkozója), a rendezvényeken azonban részt vettek az évfordulót ünneplő nyíregyházi intézmény külföldi partnerintézményei is, illetve – a fallesztőpályázat révén – sikerült bevonni a város többi középiskoláját is. Egyházunk aszódai, békéscsabai, bonyhádi, két budapesti, győri, kőszegi, miskolci, orosházi és két soproni középiskolájának ifjúsága mellett Hollandiából, Németországból, Olaszországból, valamint a romániai Székelykeresztúrról érkeztek vendégek a háromnapos diákfesztiválra. A vendéglátó gimnázium füzesszer saját tanulóján kívül így most még további kétszázötven fiatal nyüzsgött csütörtöktől szombattig az ősi falak között, akik éjszakánként a közeli Luther-kollégiumban hajthatták álomra fejüket.

A gimnázium patinás épületében és a sátrakkal, színpaddal vonzóvá tett udvaron már csütörtök délben megkezdődött a kavalkád, majd délután az ünnepi hangulat kerekedett felül, és az elcsendesedés ideje következett a Nagytemplomban. Itt előbb Márföldi Istvánt iktatták be a Hajdú-Szabolcsi Egyházmege felügyelői tisztébe, majd dr. Fabiny Tamás püspök igehirdetése következett, aki az Eötvös-kollégium hajdani jelmondatát elemezve a „szabadon szolgáló szellem” mibenlétét tette érthetővé fiatal hallgatói számára. „A szabadság természetes vágya az embernek, s mi nem rabszolgák vagyunk, hanem fiak, a fiak pedig szabadok – de nem csak politikai értelemben” – mondotta a püspök, utalva az 1956-os forradalom közelgő évfordulójára, illetőleg a reformáció ünnepére is. A reformátorokról szólva hangsúlyozta: ők nem magukkal, hanem Isten igéjének érvényesítésével és a közösséggel akartak törődni. Bozorády Zoltán esperes imájában ezt követően megemlékezett azokról is, akik szabadságban szolgálták a szeretetet.

Mivel a Hajdú-Szabolcsi Egyházmegegyében esperest még mindig nem sikerült választani, az EGOT (evangélikus gimnáziumok országos találkozója) nyitó istentiszteletén csak az új egyházmegegyei felügyelő beiktatására kerülhetett sor. A Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium egykori diákját, Márföldi Istvánt a nyíregyházi evangélikus templomban dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke iktatta tisztébe Bozorády Zoltán püspökhelyettes és Lőrincz Csaba iskolalelkész segédletével.

A müncheni vendégek részvívősegítesének közreműködése után a fennállásának kétszázadik évfordulóját ünneplő Nyíregyházi Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium történelmét elevenítette fel az a zenés emlékjáték, melyet először a tanévnyitóra időzített Kossuth-diák-világtalálkozó mutattak be. Sikere a fiatalok körében is éppolyan átütő volt, mint az öregdiákok esetében. Az előadás után az intézmény igazgatója, Tar Jánosné mondott ünnepi beszédet. Az újra egyházi intézményként most 15. tanévet kezdő iskola gazdag múltját felelevenítve a dicsőséges korszakok mellett a mélypontokról is szólt. Az első 1854-ben kezdődött, a Bach-korszak után algimnáziumként éledt újra az iskola. Megtorpanást jelentett természetesen a II. világháború is, majd a hatvanas évek, amikor ipari szakközépiskola volt a Kossuth – bár ehhez rögtön kívánczik a kiegészítés: az akkori tanárok és diákok is fontosnak tartották a kossuthi örökség vállalását.

A nemzetközi hírű nyíregyházi tubaművész, Szentpáli Roland és a Solti György részvívősegítes műsora után a város polgármestere, Csabai Lászlóné köszöntötte a diákfesztivál résztvevőit, ezúttal is nyilvánítva, hogy Nyíregyháza számára mennyire fontos első és legnagyobb múltú középiskolája, kultúrateremtő és -közvetítő intézménye.

A fesztivál a gimnázium dísztermében folytatódott – pantomimjátékkal. Minden részt vevő iskola előzetesen megkapta azt az ígét, melyet a verseny-

zőknek némajátékkal kellett megjeleníteniük a színpadon ezen az estén: „Senki

Fesztiválnyitó a Nagytemplomban

pedig, ha gyertyát gyújt, nem teszi rejtékbe, sem a véka alá, hanem a gyertyatartóba, hogy a kik bemennek, lássák a világosságot.” (Lk 11,33; Károli-fordítás) A kreativitásról, tehetségről és sok ötletéről tanúskodó, háromöt perces bemutatók lehetetlen helyzet elé állították azokat, akik rangsort állíthattak volna fel közöttük – az általános magas színvonalra való tekintettel e kategóriában nem hirdettek győzteseket.

Csabai Lászlóné polgármester köszöntőt mond

A jubileumi diákfesztivál pénteken az EGOT „hagyományos versenyszámával”, a hittanvetélkedővel folytatódott. A rendezők egyébként szabadon bántak az evangélikus gimnáziumok találkozóinak megszokott elemeivel: ezúttal elmaradtak a máskor szokásos tantárgyi versenyek, több teret biztosítva a könnyed szórakozásnak, barátkozásnak – lásd udvari Barátságátrak! –, de a versenyzők bibliáismeretét, illetve ezúttal még inkább a 16–18. századi egyháztörténetben való jártasságát feltérképező megméretetés most sem maradt el.

Míg a földszinti teremben a csapatok a tesztekkel és az egymásra épülő feladatsorokkal küzdöttek, az emelet másik sarkában a legbátrabbak olyan történeti vetélkedőn vehettek részt, melynek tartalmát az iskola műemlék könyvtárának legértékesebb darabjaiból válogatott kiállítás adta. A László, ne csak nézz! mottóhoz híven minden kérdésre kiolvasható volt a válasz a falakon vagy a tárlókban elhelyezett több száz éves könyvek lapjairól; a rendezők célja nyilvánvalóan az volt, hogy a vendégek mé-

lyüljenek el egy kicsit a részletekben, és minél többet megtudjanak a vendéglátó iskoláról.

Mindeközben káprázatos produkciók váltották egymást a nagyterem színpadán. A „Ki mit tud?”-ra versmondás, népdal, néptánc, hangszeres szóló, színpadi jelenet, mesemondás kategóriában neveztek több mint hatvanan. Hol nevetés csattant, hol meg a műélvezet, a figyelem csendje volt szinte tapintható. Csak unatkozni nem lehetett a nézőtérben.

A program a továbbiakban is igazán változatosan alakult, hiszen remek koncerttel ajándékozta meg a fesztivál résztvevőit a Banchieri énekegyüttes, valamint a Talamba. Akik nem zárandokoltak el a

sok idegenforgalmi látványossággal büszkélkedő Sóstóra, azok például meghallgathatták Jókai Anna gondolatgazdag előadását.

A nap az udvaron végződött: a bográcversenyben elkészült ételek adták a vacsorát, a megasztáros Palsó Tamás és a Crystal együttes koncertje garantálta a kirobbanó jókedvet és nyújtott felhőtlen szórakozást.

Szombaton a Nagytemplomban valószínűleg díjesővel jutalmazta a vendéglátó iskola a VI. EGOT résztvevőit, így mondva köszönetet aktivitásukért, odaadó részvételükért, és persze díjazva tehetségüket, felkészültségüket.

A részletektől hely hiányában eltekintünk, a hittanvetélkedő végeredményét azonban megosztjuk olvasóinkkal. Az első helyezett a győri Péterfy Sándor Evangélikus Oktatási Központ négyfős csapata lett, a második helyen a miskolci Evangélikus Kossuth Lajos Gimnázium és Pedagógiai Szakközépiskola tanulói végeztek, míg a harmadik helyért járó díjat az Evangélikus Egyház Aszódai Petőfi Gimnáziuma és Kollégiumának diákjai vihették haza.

A nyíregyházi jubileumi tanév március 14-én vélhetően ismét reflektorfénybe kerül a Kossuth-iskolák országos találkozója alkalmával.

■ VESZPRÉMI ERZSÉBET

Diákfesztivál Nyíregyházán

Keszár Katinka Zsanett (Békéscsaba) verset mond

Kiss Ágnes és Berta József az Orosházi Evangélikus Általános Iskola és Gimnáziumban tizenegyedikese, osztálytársak. A történelmi vetélkedő végeztével állunk meg egy pillanatra beszélgetni: „Nem találtam nehéznek, egyetlen kérdés volt, amire nem tudtam a választ: elfelejtettem végigolvasni az emléktáblát, hogy milyen alkalomból is állították...” „Megjegyzem a címet: »Láss, ne csak nézz!» – mondja nevetve, a játék hevében kicsit kipirulva Ágnes, és ebben a pillanatban még egyikünk sem tudja: ő nyeri ezt a versenyt, osztálytársa a negyedik.

Krizsa Eszter és Weber Anikó is a jutalmazottak között lesz majd szombaton; az egyik kőszegi leány második, a másik harmadik helyezést ér el. Csodálkoznak, hogy a tanítványok annak idején emléktáblával fejezték ki tanáraik iránti hálójukat, de igazi bámulatot a szépírásdolgozatok váltanak ki belőlük, melyeket bekötve őrzött meg a műemlék könyvtár az 1900-as évek elejéről. „Az én füzeteim ezekhez képest... ne is beszéljünk róla!” – neveti el magát Anikó, Eszter pedig továbbbúzi: „Azért klassz, hogy mindenre vigyáztak, és megőrizték az utókornak. Mindig mindenki csak a jelent és a jövőt hajítja, pedig a múlt értékei nélkül nem jutnánk semmire.”

A beszélgetés azért ér véget gyorsan, mert szimultán zajlik a hittanverseny. Mire a földszintre érünk, épp az írásbeli munkák javításába kezdenek a vendéglátó iskola hittanítványai; a fiatalok a folyosón lazítanak. A fásori gimnázium két versenyzője készséggel bocsátkozik beszélgetésbe: Deák Péter és Korpos Orsolya most először indul ilyen versenyen. Az érettségi előtt álló két fiatal ez nem zavarja, de az már igen, hogy reformátusként mintha nem tudnának eleget Luther életéről. Azért igyekeznek helytállni, a rendezvényt pedig nagyon jónak tartják: „A sokrétűsége tetszik” – avat be Orsolya. „Egyaránt van például komolyzene és diszkó, mindenki megtalálhatja a neki tetsző programot.”

■ V. E.

Néma „igemagyarázat” a nyíregyházi gimnazisták előadásában

Akik látnak, nem csak néznek... – iskolatörténeti vetélkedőn a kőszegiek

Hittanverseny – előtérben a győztes győri „négyes fogat”

Legális falfirkaszat

„Rocksuli”, avagy házi muzsika a gimnázium udvarán

Ahogy közeledem a gimnázium felé, rögtön el is felejttem, hogy alig fél órája ebédeltem. Nem ám egy-két illatsíkcoksa úszik előttem, hanem egész gomolyagok, fellegek; akkorák, hogy ha nem ez lenne az úti célom, se tehetném meg, hogy ne nézzek körbe az iskola udvarán néhány jó falat reményében. De honnan is ez a hatalmas illatáradat?

A kétszáz éves intézmény szülői munkaközössége rukkolt elő azzal az ötlettel, hogy rendezzenek osztályok közötti főzőversenyt a kertben a diákfesztivál pénteki napján, így készítik el a vacsorát az állatparkból, élményfürdőből bizonyára meglehetősen kifáradva visszatérő testvér- és vendégtanulóknak és tanáraiknak. A versenyben a legkisebbektől a legnagyobbakig a Kossuth-gimnázium minden osztálya részt vesz, nem egy bográcsnál több a gyermek, mint a szülő. Van olyan osztály is, amelyik a biztos befutás reményében két csapatot indít, de akad olyan lelkes versenyzőgárda is, ahol egyszerre háromféle étel készül: lapcsánka, gombás vaddisznópörkölt és palacsinta. A többi üstben szintén szebbnél szebb és finomabbnál finomabbnak ígérkező fogások rotognak: vegyes pörkölt, palócleves, halászlé, tárkonyos raguleves, szarvaspörkölt nokedlivel és savanyúsággal... Hmmm... Tovább nem is merészkelem. Kár, mert később már késő.

■ LABORCZI DÓRA

Tar Jánosné igazgató és a tortatartók

A betegek gyógyulásának és a betegség leküzdésének reményességére emlékeztető szobrot avattak Budapesten, az Országos Onkológiai Intézet belső udvarán szeptember 29-én délután. A szoborállítás ötlete Fabiny Félix-től, az Amerikai Nemzetközi Iskola érettségiző diákjától származik, aki az Egyesült Államokban folytatott tanulmányai során találkozott először a rákos betegek mentális-lelki segítségének ezen különleges formájával. Az alkotást Szöllőssy Enikő szobrászművész készítette el; megvalósításában a Magyar Rákellenes Liga segített. Az ünnepi alkalmon igei üzenetet mondott dr. Fabiny Tamás, az Északi Egyházkerület püspöke. A terület, ahol a szobor áll, ezentúl a Reménység park nevet viseli.

■ HORVÁTH-HEGYI OLIVÉR felvétele

Életre szóló mandátumunk

► Sokan nem bíznak a konferenciák hatásában. Mit érhetünk el csupán szép szavakkal? – tesszik fel, gyakran jogosan, a kérdést. Bevallom, én magam is kétségekkel indultam arra a tudományos konferenciára, amelyet a Pázmány Péter Katolikus Egyetemen tartottunk szeptember 25-én, közösen a Magyar Katolikus Családégyesület Életvédő Fórummal. Többes szám első személyt használók, hiszen az Ökumenikus Életvédő Alapítvány kuratóriumának tagjaként magam is a nap egyik szervezője voltam.

Kétségeim e tudományos konferencia hasznosságát illetően azonban már akkor szűnni kezdtek, amikor előadóink, az egyházi és közélet prominens személyiségei elfogadták felkérésünket. Meggyőzve pedig ott a helyszínen lettem, látva, hogy az egyetem jog- és államtudományi karának díszterme zsúfolásig megtelt az érdeklődő hallgatósággal.

Szabadságra elhivatva az életért – így hangzott a nap összefoglaló címe. A konferencia védnöke, Erdő Péter bíboros, esztergom–budapesti érsek bevezető előadásában – Egyház az életért címmel – arra hívta fel a figyelmet, mennyire félreértik az emberek e fogalmat. A szabadság valamire szól. A parttalan, kötelezettségek nélküli élet nem tesz boldoggá, hiszen minden ember mandátummal születik erre a világra. Feladata, megbízatása

van, mégpedig az, hogy a teremtett világot felelősen gondozza – hangsúlyozta.

A nap folyamán akár a jogtudósok, akár orvosok vagy teológusok előadása hangzott el, újra és újra megfogalmazódott a központi gondolat: az ember szabadsága az, hogy rendeltetése szerint éljen. Rá kell találnia Teremtőjére, hogy vele harmóniában őrkdjék az élet felett. Az előadások nyomán ugyanakkor elénk tárult a mai pusztuló, sőt önpusztító világ szomorú képe. Súlyos szavak hangzottak el, hiszen a helyzet is súlyos. Haldoklik a természet, s ahogyan Bárdi Gyula dékán fogalmazott előadásában, erre, az „új kozmikus világra” nem készült fel az ember; II. János Pál velencei nyilatkozatából idézte, hogy az ember a paradicsom után a földet is „eljátssza”.

Morális válságban van a világ – figyelmeztettek más előadók, köztük Zlinszky János nyugalmazott egyetemi tanár, volt alkotmánybíró. Önző lett az ember, ösztöneinek él, nem tiszteli s ezáltal feléli a jövőt – hangzottak eszméletű szavai. Jogászok a törvényi anomáliákra, hiányosságokra hívták fel a figyelmet, orvosok pedig a fejlett géntechnikának köszönhető egészségügyi beavatkozások át nem gondolt bioetikai hátterére.

Az előadók közül többen a házasság és a családi élet válságáról szölkak. Szabó István református püspök pedig sokak keserű látását és tapasztalatát fogalmazta meg: ma nemcsak a halál, a hazugság civilizációjában, hanem az „elvesztett evidenciák” világában élünk. Utalt arra, hogy a mai ember számára már mennyire nem

értékmérő a Tízparancsolat. Ugyanakkor személyes élményeivel átszőtt vallomásából kicsendült a keresztény ember reményessége is. A hívő Isten ajándékaként látja a családot és legfőképpen a gyülekezet közösségét, a lelki családot, amely ki tud emelni az értékvesztett létből, az elszigeteltségből, a magányból.

Égi magasságokba emelte tekintetünket Fabiny Tamás evangélikus püspök is. Felismerve, hogy amikor egyetlen nap alatt tizenhét előadás hangzik el, szívesen veszük a jelenlevők, ha más műfajjal is találkozhatunk, ő költői imában vagy – ahogyan nevezte – teopoézisben osztotta meg gondolatait a jelenlevőkkel. Az élet szent és sérthetetlen címmel. Valomása egyben a kiutat is megfogalmazta: ebben az önpusztító, értékvesztett világban egyedül Jézus az, akinek gyógyító szeretete megtarthat. Amint mondta: „Te szereted az életet, ezért óvsz minket attól, hogy önmagunkat és környezetünket pusztítsuk... Tudod, hogy az élet él, és élni akar.”

Mi a célja egy életvédő konferenciának? Mi értelme az ökumenikus összefogásnak? Ez utóbbi kérdésben benne is van a válasz, amelyet szeptember 25-én ott, az egyetem dísztermében az előadások nyomán sokadmagammal együtt megkaptam. A konferencia ereje és hatása abban mérhető le, hogy utána összefogunk-e. Együtt, azonos hitbeli látásban levők, vagyis a „szabadságra elhívottak” megéljük-e, hitelesítjük-e, amit hallottunk, amit tudunk?

■ B. PINTÉR MÁRTA

HIRDETÉS

Meghívó

A Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem Doktori Tanácsa tisztelettel meghívja Önt Fischl Vilmos doktori (PhD-) értekezésének nyilvános vitájára.

A vita ideje: október 11., 14 óra.

A vita helye: Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem, Zrínyi terem (1101 Budapest, Hungária krt. 9–11.).

Az értekezés címe: *A nemzetközi egyházi szervezetek szerepe az állammközi, valamint a csoportok közötti konfliktusok és válságok kezelésében.*

Hivatalos bírálók: dr. Harmati Béla nyugalmazott evangélikus püspök, a teológiai tudomány PhD-fokozatos és dr. Matus János egyetemi tanár, az MTA doktora.

Az értekezés megtekinthető a ZMNE Doktori és Habilitációs Központban. Az értekezés szerzői ismertetőjét a ZMNE Doktori Tanácsa megjelentette és elküldi a tárgykörrel foglalkozó szakembereknek. Az értekezés nyilvános vitájában minden jelenlévő részt vehet, és előzetesen írásban is észrevételt tehet, melyet a ZMNE Doktori és Habilitációs Központba kell eljuttatni (ZMNE – 1581 Bp., Pf. 15.).

HIRDETÉS

MEGHÍVÓ

a Budapest-Fasori Evangélikus Gimnázium dísztermébe
(1071 Budapest, Városligeti fasor 17–21.)

október 13-án, pénteken 18 órára

Hajnal Endre festőművész kiállításának megnyitójára
és az azt követő fogadásra. A kiállítást megnyitja Bereczky Loránd,
a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

Sztárvendég: Marton Éva Kossuth-díjas operaénekes, a Wiener Staatsoper örökös tagja. Zongorán kísér Kovács László karmester.

A kiállítás megtekinthető október 26-ig,
előzetes bejelentkezéssel (tel.: 20/262-2815).

jubal

keresztényen könnyűzenei fesztivál

2006 OKTOBER 8-án
a gödöllői művelődési házban

koncertek:
12:00-tól este 10:00-ig.

fellépő zenekarok:

-só, morgenfunk, god given joy
-miska, large room, thalita kumi
-szövétnek, safe solution, etc.
-stb...

info:
http://jubal.lutheran.hu
jubal2006@freemail.hu
tel: 06-20-824-58-49

támogatóink:

► **Neuwirth Magda a Magyarországi Református Egyház Bethesda Gyermekneuroházának neurológus főorvosa, jelenleg az epilepsziacsoport vezetője. Gyermekgyógyászként nagyon megszerette az ideggyógyászatot, az ott folyó munkát, és sajnálat az epilepsziás betegeket. Így kezdett a gyermekneurologia e részével foglalkozni. Fő érdeklődési területe a különösen súlyos, nehezen kezelhető epilepszia. A kórház rendelőjében beszélgettünk a gyermekneurologiáról és a Bethesda humánus közegéről.**

– A Bethesda-n belül milyen helyet foglal el a neurológia?

– Jelentős szerepe van. Amikor 1992-ben a református egyház visszakapta a kórházat, Dizseri Tamás igazgató megkezdte azzal, hogy szeretne létrehozni egy gyermekneurologiai osztályt. Akkor még csak a gyermekosztályon belül kezelték az ideggyógyászati eseteket, ő pedig egy egész emeletet biztosított ennek a területnek. Először a fekvőbetegosztályt alakítottuk ki, majd egy video-EEG monitorrendszerrel építettünk ki. (Az EEG betűszó az elektroencefalográfot, vagyis az agyműködést kísérő elektromosfeszültség-ingadozásokat regisztráló készüléket, illetve az általa készített leletet jelöli. – A szerk.) Az országban nálunk dolgozik a legtöbb – hét – neurológus, és a nővéreink is nagyon jól képzettek. Az EEG-labor vezetője Fogarasi András, aki külföldről hozott sok tapasztalatot. Az epilepszia mellett valamennyi neurológiai kórképpel foglalkozunk. Munkatársainkkal konferenciákon, kongresszusokon veszünk részt. Az egész országból, sőt a határon túlról is folyamatosan érkeznek hozzánk a betegek.

– Bizonyára nem csak az osztályon végzett, szorosan vett szakmai munka a fontos az itt dolgozók számára...

– Valóban nem. Osztályunk munkatársai részére évente kétnapos kirándulást szervezünk, hiszen a közös élmények és beszélgetések növelik az összetartozást, az egyetértést. A Bethesda Gyermekneuroház is mindig szervez közös együttléteket a kórház dolgozóinak számára, ahol egy-egy témával kapcsolatosan vannak előadások, közös progra-

mok. Jól együtt tudunk működni a kórház többi osztályával, és a más intézményekben dolgozók is megbecsülnék, szakmailag elismernek bennünket.

– Hogyan működik az EEG-rendszer?

– A video-EEG monitorral napokig tartó megfigyelést tudunk végezni. A gyermeket az édesanyjával együtt egy hotelszerű szobában helyezük el, ahol játszhat vagy akár tévét is nézhet a vizsgálat alatt. Felszereljük a fejére az elektrodát, mely aztán éjjel-nappal, akár egy hétig is ott marad. Egyrészt készül az EEG, másrészt a videó rögzíti, mutatja a gyermek rosszullétét, viselkedését. A videón látható rosszullét alatt az EEG változásai megfigyelhetők. Ezzel ki lehet szűrni a nem epilepsziás eredetű rohamokat. A rendszer azt is megmutatja, hogy honnan indul ki az epilepsziás mechanizmus. Ez a műtétek szempontjából jelentős. Mi ezzel a rendszerrel az élvonalban vagyunk, mert a napokig tartó monitorozást Magyarországon csak a felnőttek osztályokon végzik.

– Mit jelent a neurológiai osztály számára, hogy a Bethesda egyházi intézmény?

– Ez a betegekkel való törődésben jelenik meg. Egyre több helyen újra felfedezik, hogy a betegnek a lelkiével is foglalkozni kell, nagy igény is mutatkozik erre. Fontos szempont, hogy a beteg is ember, méltóságát tiszteletben kell tartani, megbecsülését előtérbe kell helyezni.

Külön beszélgettünk a betegekkel, sőt fontosnak tartom az ágyánál való beszélgetést. Amikor létrehoztuk az osztályt, feltételül szabtam, hogy a szülő a gyerekével jöhessen. Egy súlyos epilepsziás ugyanis csak úgy kezelhető, ha a szülő

állandóan figyeli. A másik kéréssem pedig az volt, hogy a gyerekek ne az ágyban legyenek, hanem a nap nagy részét egy játszóhelyiségben töltsék. Azt szerettem volna elérni, hogy a kis beteg nálunk otthon érezze magát – ezért például nem lát rajtam köpenyt. Ha bejön a rendelőbe, nem a vizsgálattal kezdem, hanem megfigyelem a spontán tevékenységét. Rendszerint leül a szőnyegre, játszik, így jól megfigyelhető a mozgása, a figyelme, a viselkedése. Van, aki azért jár hozzám, hogy beszélgesse: beül a fotelbe, és ott marad egy ideig; előfordul, hogy megnézi a másik gyerek vizsgálatát. Tehát az osztályt és a rendelőt is próbáltuk otthonossá tenni. A szülővel is sokat foglalkozunk, fontos a bátorításuk és a kezelés folyamatába való bevonásuk, a velük való együttműködés. Ezzel kapcsolatban pályázatot is nyertünk.

– Az év elején Dizseri Tamás-díjat kaptak...

– A teljes nevén Dizseri Tamás Szeretetszolgálati Díjra a kórház terjesztett föl. A felterjesztés szerint a szorosan vett szakmai ellátáson kívül próbálok valami pluszt is nyújtani: azt, hogy a betegek ne érezzék magukat egyedül, hogy lelki segítséget kapjanak, egy állandó összeköttetés, kapcsolat alakuljon ki közöttünk. Tábor szerveztem, hogy a szülők egy kicsit fellelgezzenek. Ott mi civilben vagyunk, de ha szükség van rá, akkor orvosi ellátásban is részesülnek a betegek. Ez nem tartozik szorosan a munkámhoz, de azt gondolom, ha nagyon komolyan akarom venni, akkor ez a gyógyító munka számára nagy segítség is. Mert a szülő, ha partner, ha elégedett, és kipiheni magát, akkor sokkal jobban segít nekem. Emellett pedig a gyereket a táborban megismerem, ezáltal sokkal jobban tudom kezelni. Tehát egy tábor nemcsak lelkiileg, hanem szakmailag is nagyon fontos.

Örömmel jönnek a rendelőbe a gyerekek. Aki először jön, a dőmpert kezd tologatni; aki már ismer, egyből az ölembe ül, és elkezdünk beszélgetni. Magdi néni vagyok nekik, sőt az egyik gyerek azt mondta: „Tyúkanyó vagy.” Van, hogy este kilenc-tíz óráig is az osztályon vagyok. Úgy gondolom, hogy amit az ember lelkesen csinál, azt nem lehet előre megszabott időkorlátok között végezni.

■ T. NÉMETH LÁSZLÓ

Az egyház igazi kincse az evangélium

Reformátorunk a reformációról

„Az egyház igazi kincse Isten dicsőségének és kegyelmének legszentebb evangéliuma.”

(A 62. tétel Luther 95 tételéből, Wittenberg, 1517)

„Ha el akarod nyerni a kegyelmet, láss hozzá, hogy Isten igéjét figyelmesen hallgasd és alaposan végiggondold! Az ige, mondom, egyedül az ige az Isten kegyelmének eszköze.”

(Luther, Kis Galata-kommentár, 1519)

„A tévántítások ellen sohasem lehet erőszakkal védekezni. Másfajta fogás kell hozzá; másfajta harc és ügy ez, mint a kard ügye. Itt Isten igéjének kell küzdenie! Ha ez nem viszi azt véghez, akkor a világ hatalma sem vihethet véghez, még ha vérrel árasztaná is el a földet. A tévántítás lelki dolog; nem lehet semmiféle fegyverrel elpusztítani, sem semmilyen tűzzel elégetni, sem vízbe fojtani. Egyedül Isten igéje az, ami legyőzi!”

(Luther a világi felsőbbeségről, 1523)

„Komoly parancs az, hogy az egyházban senki ne merészeljen előírni vagy tenni valamit – kevés vagy sok, kicsi vagy nagy ügy – se a maga elgondolása alapján, se

más emberi tanács vagy vélemény szerint. Hanem aki itt tanítani vagy cselekedni akar, úgy szóljon vagy tegye azt, hogy előbb bizonyossá legyen: amit mond vagy tesz, az valóban Isten szava és műve és az ő parancsolata. Vagy az ellenkező esetben hagyja ott az ige hirdetését, és végezzen valami mást!”

(Luther egyik prédikációjából, 1542)

A teljes Szentírás igéjét Luther reformációja tette újra az egyház igazi kincsévé

Luther joggal említi Asztali beszélgetéseiben (1538), hogy a teljes Szentírás harminc évvel azelőtt még ismeretlen volt a középkori egyházban. A prófétákat nem is emlegették, az Újszövetségből pedig csak a prédikációk alapjait ismerték. Ő maga is mint Ágoston-rendi szerzetes az erfurti kolostor könyvtárában talált egy Bibliát, és azt olvasta buzgóan, rendfőnöke nagy csodálkozására. Közben jutott el arra a meggyőződésre, amelyet kilencvenöt tételében is kimondott: az egyház legnagyobb kincse a teljes Szentírás – középpontjában az evangéliummal. Ezért látott hozzá Wartburg vára világától elzárt magányában először az Újszövetség (1522), majd a teljes Szentírás német nyelvre való lefordításának és ki-

adásának (1534). Az egyház hivatalos nyelvén, azaz latinul nem tudóknak a Szentírás megismerése fölött érzett örömét jól mutatja, hogy Luther első Újszövetség-fordításának három ezer példánya – igen magas ára ellenére – három hónapon belül elfogyott, és a következő tíz évben ötvennégy újabb kiadásra volt szükség!

De nem szabad megfeledkeznünk arról sem, hogy Isten Szentlelke munkálkodásának a csodája, hogy a 17. században a protestáns egyházakban a pietizmus bibliaolvasó gyülekezeti mozgalmi, majd a 18. és 19. század Istentől elforduló materialista és ateista világában a missziói mozgalmak azt hozták magukkal, hogy a Szentírás lett a világ legtöbb nyelvére lefordított és legelterjedtebb könyve, a „könyvek könyve” mind a mai napig.

A reformáció hónapjában kezdjük hálaadásunkat azzal, hogy megkérdőztük magunktól: valóban így van-e közöttünk is, gyülekezeteinkben és személyes életünkben? Valóban Isten igéje – középpontjában az evangéliummal – a legnagyobb kincsünk-e életünkben-halálunkban?

Írta és a Luther-idézeteket német, illetve latin nyelvből fordította:

DR. NAGY GYULA

Közel háromszázan vettek részt az immár hatodik alkalommal – ezúttal ismét a Deák téri evangélikus templomban – megrendezett Tamás-misén október 1-jén (Botta Dénes felvételei)

Kedves Gyerekek!

▶ Négy hete indult sorozatunkban Pannival és Zsoltival együtt lapozhatjátok fel nagyapajuk gyermekkori füzetét, amelyet még neki készített annak idején az ő evangélikus lelkész nagyapája. A bibliai történetek végén egy-egy feladatot is megoldhattok. Küldjétek el a helyes megfejtést a szerkesztőség címére! Jutalmul a végén megkapjátok annak a bibliai társasjátéknak egy-egy darabját, amely ezekhez a történetekhez illik. Címünk: **Evangelikus Élet szerkesztősége, 1085 Budapest, Üllői út 24. A borítékra írjátok rá: Gyermekvár.**

GYERMEKVÁR

Rovatgazda: Boda Zsuzsa

3.

Panni és Zsolti izgatottan ült le nagyapjuk mellé.
– Nagyapa! Mi a harmadik cím a füzetben?
– Hát bizony, az egyik legnehezebb dolog az életben: az **engedelmesség**.
– Igen! Zsolti is sokszor nem fogad szót anyának vagy apának – bólogatott Panni.

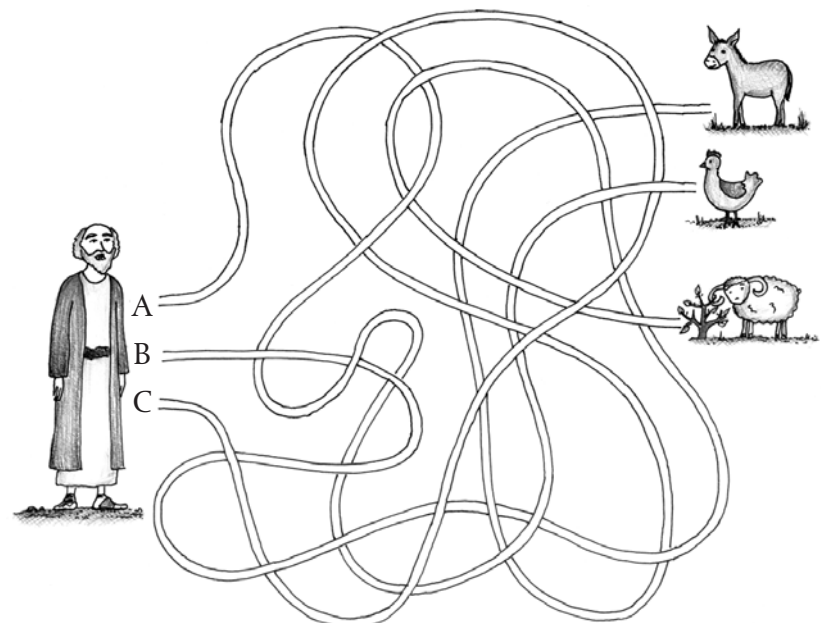
– Mert te talán mindig azt teszed, amit kérnek tőled? – vágott vissza a bátyja.
– Ne veszekedjétek! – csitította őket nagyapjuk. – Ezért mondtam, hogy engedelmességednek nem könnyű feladat. Ábrahámnak sem volt az, ő mégis mindent megtett, amit csak kért tőle az Úr. Hallgassátok csak, mi történt! Ábrahámot nagyon szerette az Úr, és sok ajándékot adott neki: szép felesége volt, nagy vagyona, ráadásul annyi utódot ígért neki,

mint égen a csillag. Ennek ellenére Ábrahámnak és feleségének, Sárának csak idős korukban született meg a gyermekük, Izsák. Pedig ők már azt gondolták, az Isten elfelejtette ezt az ígértét. Épp ezért Izsákot mindennél jobban szerették és féltették.

Amikor Izsák már nagyobbacska fiú lett, egy nap az Úr így szólt Ábrahámnak: „Menj, fogd az egyetlen fiadat, akit szeretsz, és Mórija földjén áldozd fel neked égő áldozatul.” Ábrahám nagyon szomorú lett erre a kérésre, de nem vitakozott, hanem engedelmesen elindult fiával és két szolgálójával, hogy teljesítse az Úr parancsát.

Amikor a harmadik napon odaért arra a hegyre, ahova Isten küldte őt, megépítette az oltárt az égő áldozat számára. Ahogy elkészült vele, Ábrahám megköztözte Izsákot, és feltette az oltárra. Látta az Úr, hogy Ábrahám kész lenne teljesíteni a legnehezebb kérést is, mert nagyon engedelmes. Ekkor így kiáltott hozzá az égből: „Ábrahám! Ne bántsd a fiadat, mert látom, hogy milyen istenfélő és engedelmes vagy! Kész lennél feláldozni egyetlen fiadat is.” Ekkor látta Ábrahám, hogy egy kos van a szarvánál fogva fönnakadva a bozótban. Odament hát, és azt áldozta fel égő áldozatul.

Melyik út vezet a koshoz?

RAJZ: JENES KATALIN

OKTÓBER A REFORMÁCIÓ HÓNAPJA

HIRDETÉS

„Ha a Fiú megszabadít titeket, valóban szabadok lesztek.” (Jn 8,36)

BUDAPEST, október 7., 15 óra
Öregdiákok világtalálkozója
Helyszín: Arany Alkony Idősek Otthona (Bp. XV., Bánkút u. 67–69.)

BUDAPEST, október 8., 17 óra
Ünnepélyes megnyitó: protestáns kulturális est
Helyszín: MOM Művelődési Központ (Bp. XII., Csörsz u. 18.)

BUDAPEST, október 8.
Insula Lutherana-nap
Egész napos gyülekezeti ünnep a Deák téren (Bp. V., Deák tér 4.)

GOMBA, október 8., 15 óra
Hálaadó istentisztelet a felújított gombai református templomért
Helyszín: református templom (2217 Gomba, Kossuth tér 1.)

BUDAPEST, október 8., 17 óra
Asztali beszélgetések – Lutheránus kapaszkodók címmel D. dr. Harmati Béla nyugalmazott püspök előadása
Helyszín: a Deák téri evangélikus templom nagyterme (Bp. V., Deák tér 4.)

MEZŐTÚR, október 11., 9.30-kor
„Ne hagyjátok a templomot, / A templomot s az iskolát!” Tanácskozás a iskola fenntartó egyházközségek lelkészei és az iskolaigazgatók között
Helyszín: Szegedi Kis István Református Gimnázium, Szakközépiskola és Kollégium (5401 Mezőtúr, Kossuth L. u. 2.)

EGER, október 12. délután
A szerkesztés korlátai és szabadsága – Theológiai Szemle-est
Helyszín: Kálvin Ház

BUDAPEST, október 13–15. 13-án: 18 óra; 14-én: 14 óra; 15-én: 10 óra
VI. Ikon filmpapok
Helyszín: békásmegyeri evangélikus templom (Bp. III., Mező u. 12.)

A dőlt betűvel kiemelt események a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa által szervezett országos programok

BALASSAGYARMAT, október 14., 10 óra
Imanap a szlovák–magyar megbékélésért
Helyszín: evangélikus templom (Kossuth Lajos u. 36–38.)

MISKOLC, október 14., 10 óra
Igazság – szabadság; Valóságos szabadság – Női területi találkozó
Előadást tart: dr. Bartha Tibor teológus és Pelczné dr. Gáll Illdikó országgyűlési képviselő
Helyszín: református egyházkerületi székház

BUDAPEST, október 14., 18 óra
Svédországi evangélikus énekkar koncertje
Helyszín: Kőbányai Református Egyházközség (Bp. X., Ihász u. 15.)

EGER, október 15., 12 óra
Bibliai időutazás – Bércesi Ilona agyagszobrász kiállításának megnyitója
Helyszín: Kálvin Ház

SZOMBATHELY, október 15., 16 óra
A misszió szabadsága – Ökumenikus missziói nap
Előadást tart Ittész János evangélikus elnök-püspök, evangélizál: Magyaré Balogh Erzsébet igazgató lelkész
Helyszín: evangélikus templom

EGER, október 16., 17 óra
Az Úrnak szentelt élet – Találkozás és beszélgetés dr. Sándor Endre teológussal
Helyszín: Kálvin Ház

BUDAPEST, október 16–21., 18 óra
Úri szent vacsorai előkészítő
Szőnyi Tamás böcsi és Harkai Ferenc Csaba érsekcsanádi lelkész szolgálatával
Helyszín: Kőbányai Református Egyházközség (Bp. X., Ihász u. 15.)

HETI ÚTRAVALÓ

Az a győzelem, amely legyőzte a világot, a mi hitünk. (1Jn 5,4)

Szentháromság ünnepe után a 17. héten az Útmutató reggeli és heti igéi az élő hit győzelmét hirdetik. János apostol azokról a Szentlelkek által újjászületett hívőkről ír, akik vallják, hogy Jézus az Isten Fia. Az ő e világ felett aratott győzelmük megtérésük kezdődött el, és a folyamatos, napról napra aratott győzelmekben teljeseedik ki keresztény életük során. De mi is a hit? „Isten iránti gyermeki bizalom, feltétlen engedelmesség s elszánt ragaszkodás ígéréteihez.” S mit jelent ez a gyakorlatban? „Azért ha a világot le nem győződ, hanem engeded, hogy a világ győzzön le téged, hiába dicsekszel a hittel és Krisztussal, mert tulajdon cselekedeteid tesznek tanúságot ellened, hogy nem vagy Isten gyermeke!” (Luther) A hit próbáját láthatjuk a kánaáni asszony történetében, aki Jézust Úrnak vallotta. Hitét Jézus így minősítette: „Asszony, nagy a te hited, legyen úgy, amint kívánod!” (Mt 15, 28) Nincs különbség az emberek között, mert a hit hallásból van, s az Úr Jézus bőkezű mindenkire: „Aki segítségül hívja az Úr nevét, üdvözül.” „Aki hisz öböne, nem szegényül meg.” (Róm 10,13.11) A testvéri szeretetnek is ő a forrása. Dávid így énekel erről: „Mily szép és gyönyörű, ha a testvérek egyetértéssel: mindig bővítködnék az Úr áldásában és az életben.” (Zsolt 133,1.3; LK) A tizenkét éve vérfolyásos asszony hite a Jézusról hallottakból született, és ölelte ért célba. Mint a pogány asszony, ő is leborult előtte: ekkor ezt hallotta: „Leányom, a hited megtartott téged: menj el békességgel, és bajodtól megszabadulva légy egészséges.” (Mk 5,34) A keresztények hitét érhetik az Istentől származó szent megpróbáltatások („...hitetek próbája állhatatosságot eredményez”) és maguktól származó szentségtelen kísértések, mert Isten nem „kísért senkit a gonosszal”. Aki „kiállta a próbát, elnyeri az élet koronáját, amelyet az Úr megígért az őt szeretőknak” (Jak 1,3.12.13). Jézus csak a pogány katona hitén és Izrael hitetlenségén (lásd Mk 6,6) csodálkozott. A százados tudatában volt önmaga méltatlanságának, de Jézus szava hatalmának is. Az Úr Jézus így szólt: „Mondom nektek, Izraelben sem találtam ekkora hitet.” S a haldokló szolgálójáért közbenjáró, Jézus Úrnak való kapernaumi hite győzött: „...a szolgát egészségesen találták.” (Lk 7,9–10) Az Úr Jézusba vetett hitük győzelmé volt az apostolok csodás szabadulása is; börtönbe kerültek, és verést szenvedtek, de azután sem „hagytak fel a naponkénti tanítással, és hirdették a Krisztus Jézust” (Ap-Csel 5,42). A világot s benne a bűnt, a halált és az ördög hatalmát legyőző győzelmű kiáltás a keresztzen hangzott el: „Elvégeztetett!” (Jn 19,30) Jézus – fejét lehajtva – átadta lelkét mennyei Atyjának. Amíg hitünk szemével egyedül az Úr Jézusra figyelünk, addig nem süllyedünk el. A kísértés, a támadás viharszelében is megtart Mesterünk minden kicsinyhitőségünk ellenére, ha leborulunk előtte, és megvalljuk hitünk titkát: „Valóban Isten Fia vagy!” (Mt 14,33) „Enyém vagy, el nem eresztlek, / Hittemmel, lelkellemel, Jézus, átölellek.” (EÉ 341,5)

GARAI ANDRÁS

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK

Az *Asztali beszélgetések* következő alkalman, október 8-án 17 órakor D. dr. Harmati Béla tart előadást *Lutheránus kapaszkodók* címmel. Az együttlétre mindenkit szeretettel hív a Pesti Evangélikus Egyház Deák Téri Gyülekezete.

A Rákosszentmihály–Sashalmi Evangélikus Egyházközségben október 10-én, kedden 18.30-kor a *Lelki kibeszélőműhely* keretében előadást tart Jónai Éva Hava. Téma: *A szavaink ablakok lehetnek egymás szíve felé.* Előzetes bejelentkezés szükséges. Telefon: 1/405-4877. Szeretettel hívjuk és várjuk az érdeklődőket.

Rendkívüli külmisziói est lesz október 16-án, hétfőn 16.30-kor az Országos Egyházi Iroda épületében (1085 Budapest, Üllői út 24.). Vendég: dr. Bálintné Kis Beáta (Nairobi).

A Magyarországi Luther Szövetség budapesti tagozata őszi előadásainak sorában a Budapest-Deák Téri Evangélikus Gimnázium könyvtárában (Budapest V., Sütő u. 1.) október 16-án, hétfőn 18 óra és 19.30 között dr. Reuss András tart előadást *Luther Márton Disputáció az emberről* (1536) című tételeiről, amelyeket Balogné Vincze Katalin fordításában a jelenlevők meg is kapnak.

HIRDETÉS

Nyolcvanéves a Julianna-iskola

A Julianna Református Általános Iskola (Budapest VII., Városligeti fasor 5.) az idén nyolcvanéves. Szeretettel várunk mindenkit – az iskola egykori és jelenlegi diákjait, tanárait, szülőket, támogatókat – jubileumi rendezvényeinkre.

Október 15-én 10 órakor ünnepi családi istentisztelet lesz a fásori református templomban. Igét hirdet dr. Szabó István püspök.

Október 20-án 17 órakor jótékonyági hangverseny lesz az iskola javára ugyancsak a fásori református templomban. Áhítatot tart Végő Tamás lelképásztor.

Adjunk együtt hálát az Úrnak a Julianna-iskoláért!

Budapest-Fásori Református Egyházközség

HIRDETÉS

Meghívó

Ünnepi szoltározó istentisztelet keretében október 14-én, szombaton 18 órakor a kelenföldi evangélikus templomban (Budapest XI., Bocskai út 10.) lesz egyházzenei doktori (DLA) koncertem. Az istentiszteleten elhangzik J. S. Bach *Herr Christ der einge Gottessohn...* szövegkezdetű kantátája (BWV 96) Károly Edit (szoprán), Bakos Komédia (alt), Bubnó Tamás (tenor), Cser Péter (basszus) és Móré Irén (fuvola) szólójával. Közreműködik a kelenföldi gyülekezet ének- és zenekara, a Fővárosi Protestáns Kántorátus és a Stella énekegyüttes. Liturgus és igehirdető: Joób Máté igazgató lelkész.

Az *Énekkend a Magyarországi Evangélikus Egyház használatára* című doktori értekezés védésére október 18-án, szerdán 10 órakor kerül sor a Liszt Ferenc Zeneművészeti Egyetem tanácstermében.

Ezekre az alkalmakra tisztelettel hívom az érdeklődőket.

Bence Gábor

HIRDETÉS

Pályázat

A Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Elnöksége és a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Egyházi Irodájának Oktatási Osztálya pályázatot hirdet az 1956-os forradalom és szabadságharc 50. évfordulója alkalmából.

A pályázat témája: *Szüleim/családom/gyülekezetem/iskolám emléke 1956-ból*

A pályázat műfaja: • Esszé • Film • Hanganyag

Terjedelme: • Esszé: maximum 10-15 oldal

• Film és hanganyag: maximum 8-10 perc

A pályázatot két korosztály számára hirdetjük:

– I. korosztály: 9–12. évfolyamon tanuló középiskolások

– II. korosztály: főiskolai, egyetemi hallgatók

A pályázat benyújtásának, feladásának határideje: 2006. október 20. Benyújtás helye: a Magyarországi Evangélikus Egyház Országos Egyházi Irodájának Oktatási Osztálya, Mihályi Zoltánné, 1085 Budapest, Üllői út 24.

A benyújtás módja: a pályázat jelígyes. Kérjük, hogy a pályázati anyaghoz lezárt borítékban mellékeljék a következő adatokat: a pályázó nevét, pontos postai címét, oktatási intézményének címét, telefonszámát.

Díjazás (a bíráló bizottság által meghatározott arányban):

• I. korosztály: 200 000 Ft • II. korosztály: 200 000 Ft

ISTENTISZTELETI REND | 2006. október 8. – Budapest

Szentháromság ünnepe után 17. vasárnap. Liturgikus szín: zöld.

Lekció: Lk 14,1–11; Ef 4,1–6. Alapige: Ézs 49,1–6. Énekek: 446., 265.

I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német, úrv.) Andreas Wellmer; de. 11. (úrv.) Bence Imre; du. 6. Bencéné Szabó Márta; II., Hűvösvölgyi út 193., Fehé de. 10. Veperdi Zoltán; II., Modori u. 6. de. 3/4 II. Sztojanovics András; Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9. de. fél 10. (úrv.) Takács József; Csillaghegy-Békásmegyér, III., Mező u. 12. de. 10. Fülöp Attila; Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér de. 10. Hokker Zsolt; Újpest, IV., Lebstűck M. u. 36–38. de. 10. Solymár Péter Tamás; Káposztásmegyér, IV., Tóth Aladár út 2–4. de. 9. Solymár Péter Tamás; V., Deák tér 4. de. 9. (úrv.) Cselovszky Ferenc; de. 11. (úrv.) Zászkaliczky Péter; du. 5. (asztali beszélgetés) D. dr. Harmati Béla; VII., Városligeti fasor 17. de. 11. (úrv.) Szántó Enikő; VIII., Üllői út 24. de. fél II. Kertész Géza; VIII., Rákóczi út 57/a de. 10. (szlovák) Szpisák Attila; VIII., Karácsony S. u. 31–33. de. 9. (úrv.) Kertész Géza; VIII., Vajda P. u. 33. de. 9. Smidéliusz András; IX., Gát utcai római katolikus templom de. 11. (úrv.) Szabó Julianna; X., Kápolna u. 14. de. fél II. Smidéliusz András; Kerepesi út 69. de. 8. Tamásy Tamás; Kelenföld, XI., Bocskai út 10. de. 8. (úrv.) dr. Joób Máté; de. 11. (úrv.) dr. Joób Máté; du. 6. (vespera) Blázy Árpád; XI., Németvölgyi út 138. de. 9. Schulek Mátyás; Magyar tudósok krt. 3. (Egyetemi Lelkészség) du. 6. (úrv.) Barthel-Rúzsza Zsolt; Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24. de. 9. (úrv.) Gémesi Andrea; Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17. de. 10. (úrv.) Zsugyel Kornél; XIII., Kassák Lajos u. 22. de. 10. Kende György; XIII., Frangepán u. 41. de. fél 9. Kende György; Zugló, XIV., Lócsai út 32. de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; XIV., Gyarmat u. 14. de. fél 10. (úrv.) Tamásy Tamás; Pestújhely, XV., Templom tér de. 10. (úrv.) Kende K. Péter; Rákospalota, XV., Régi Főti út 75. (nagytemplom) de. 10. Bátorvics Gábor; Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11. de. 10. Börönte Márta; Cinkota, XVI., Batthyány I. u. de. fél II. Blaticzky János; Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24. de. 9. Blaticzky János; Rákoshegy, XVII., Tessedik tér de. 9. Eszlényi Ákos; Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111. de. fél II. Eszlényi Ákos; Rákoscsaba, XVII., Péceli út 146. de. 9. Kósa László; Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11. Kósa László; Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3. de. 10. Győri Gábor; Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom) de. 8. Győri Gábor; Kispeszt, XIX., Templom tér 1. de. 10. Széll Bulcsú; XIX., Hungária út 37. de. 8. Széll Bulcsú; Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89. de. 10. (családi) Győri János Sámuel; Csepel, XXI., Deák tér de. fél II. Zólyomi Mátyás; Budafoke, XXII., Játék u. 16. de. 10. Solymár Gábor; Budaörs, Szabadság út 75. de. 10. Endreffy Géza; Názáret-templom, Mátrászentimre-Bagolyirtás de. II. Zászkaliczky Pál.

■ Összeállította: BODA SZUSZA

Parókiából – erdei iskola

Az 1990-es évek elején egyre több lelkész jutott arra a gondolatra, hogy hittanosi tábort, hitmélítő gyermek- és ifjúsági tábort szervez a gyülekezetében

élő fiatalok számára. Ezeknek az volt a legfőbb céljuk, hogy a diktatúra hosszú évtizedei után végre ne csak a templomban vagy a hittanórákon halljanak a gyerekek Isten igéjéről: a táborvezetők mindennapi hitéletén keresztül a táborokban megláthatják, hogyan lehet egy egész nap Isten közelében megélni.

A táborok megrendezésére alkalma-

sak voltak az időközben sajnálatos módon megüresedett parókiák. Ilyen volt például a csongéi. Menyes Gyula akkori uraiújfalui lelkész és felesége 1994

a jövőt látta. 2005-ben egy AVOP- (Agrár- és vidékfejlesztési operatív program) pályázat segítségével sikerült megszerezni a húszmilliósi beruházáshoz szükséges összeget; a szükséges önrészt az országos egyház fedezte. Tavaly szeptemberben már el is kezdték a munkálatokat. Társadalmi munkában a falu lakói – köztük a katolikus gyülekezet tagjai – is részt vettek az egykori lelkészlakás megépítésében.

Ennek az álomnak a beteljesedéséért adtak hálát Csöngén október 1-jén, vasárnap délután, amikor Ittzés János, a Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület püspöke felszentelte az épületet. A püspök Zsolt 127,1–2 alapján hirdette e szoltárversek jól érthető evangéliumát. Isten őrzi az egyházat, hogy helyet adjon benne a megtérő bűnösnek. „Miénk a munka, övé az áldás” – hangsúlyozta az egyházkerület lelkészi vezetője.

Amint az ünnepi közgyűlésen elhangzott, a felújított épület reménység szerint ezentúl ökumenikus ifjúsági, szabadidős és környezetvédelmi centrumként, erdei iskolaként, táborhelyként, valamint konferencia-központként működik a kis kemencesaljai faluban.

■ – GYULAI –

„Gyakran álmodom Bényéről...”

► **Több mint harmincöt évnyi szolgálat után nem csoda, ha egy lelkész meg álmaiban is sokat gondolkodik egykori gyülekezetére. Megható vallomása szerint így van ezzel id. Cselovszky Ferenc lelkész is, aki október 1-jén szívhez szóló szavakkal köszöntötte a híveket. A bényei evangélikusok a múlt vasárnap ünnepi istentiszteleten a megszüpült templomtetőért adtak hálát.**

A 2002 óta itt szolgáló Buday Zsolt lelkészről megtudtuk, hogy a bényei templom építését 1784. május 3-án *Jacobi Sámuel* lelkész kezdte, és a hajlékot 1794. május 10-én avatták fel. Az eltelő évszázadok alatt többször javították, csinosították az épületet; a rossz állapotban lévő tetőt 2003 óta vastag fekete fólia borította.

Az elvégzett munkáért adott hálát, és erőt kért a további feladatok elvégzéséhez prédikációja elején dr. Fabiny Tamás is. Az északi egyházkerület püspöke – két szentírási szakasz, Jn 2,19 és 1Pt 2,4–5

alapján tartott – igehirdetésében azt emelte ki, hogy egy valódi templom nem egyszerűen csak egy építmény, hanem olyan gyülekezeti tagokból áll, akik életüket az Úrra alapozzák.

Az istentisztelet ünnepi közgyűléssel folytatódott, ahol számos köszöntés hangzott el. Többek között felszólalt a bényei polgármester, *Racskó Károly* is, aki

– a helyi evangélikus egyházközség számára támogatást remélvén – pályázatot adott be. Nyertek, így a gyülekezet ötmillió forintot kapott. A felújítási munkálatokhoz szükséges további anyagi fedezetet az iskoláért kapott kárpótás, a bényeiek bőkezű adománya, valamint a kerület segítségével biztosították.

■ G. Zs.

Fabiny Tamás püspök jobbján Benczúr László egyházkerületi felügyelő, balján Buday Zsolt lelkész

Egyházmegyei papi piknik

► **Hol van mód egyházi dolgainkról feszitelenül beszélgetni? Hol lehet a baráti kapcsolatokat elmélyíteni? Hol lehet „nagyszabású” tervekről eszmét cserélni? A lelkészi hivatalok vagy a gyülekezeti termek tanácskozással mellet? Nos, talán sokkal inkább egy késő őszi napsütésben megrendezett, hangulatos kerti pikniken, bográcsban rotyogó gulyás mellett, ahol még a táborozó füstjében való aszalódás sem elviselhetetlen.**

A Győr-Mosoni Egyházmegyében komolyan gondolják a sokszor emlegetett és sok fórumon hiányolt fraternitás elmélyítését. Ezt a célt szolgálta a nyár elején meghirdetett Börzsöny-túra, amelyre nemcsak a lelkészeket hívták a szervezők, hanem a családtagjaikat is. És hasonló alkalom volt – Deák Ágota lelkész nő invitálásának köszönhetően – az a kerti piknik is, amelyet múlt szerdán rendeztek a téti parókia udvarán. A lelkészek maguk hozták a bográcsgulyáshoz szükséges alapanyagokat, illetve az italokat, süteményeket, gyümölcsöt. Az egyházmegye lelkészi kara majdnem teljes létszámban vett részt ezen a testületet egyaránt felüdítő eseményen, ki-

egészülve a Soproni Egyházmegye presbitériumának tagjaival.

Reggel még kicsit szemerkélt az eső, a lelkészek aggódva tekingettek fel a barátságosan felhőkkel borított égre, de aztán megszéledült az időjárás, és a napsütés lett a főszerep. Amikor végül a két bogrács alatt meggyulladt a tűz, már

Alaposan megvitták a gyülekezetekből beérkezett kérvényeket, de amikor a szél a presbiterek felé vitte a gulyás illatát, hamar döntésre jutottak. Hiába, az egyik legosztrönyebb erő – az éhes gyomor...

Kellemes helyen gyorsan repülnek az órák, így nem csoda, hogy késő délutánba hajlott az idő, amikor búcsúzkodni

ingujjban hámozhatták és darabolhatták a gulyásba való finomságokat a résztvevők.

Amíg a „szakácsok” a gulyást főzték, addig a Győr-Mosoni és a Soproni Egyházmegye presbitériumai az idei GAS-segéyek szétosztásáról tanácskoztak.

■ KISS MIKLÓS

Hálózövés: Tampere–Budapest

▶ **A Tamperei Evangélikus Egyház-közösség Szövetségének informatikai szakemberei a Magyarországi Evangélikus Egyház Internet Munkacsoportjával találkoztak az Országos Egyházi Iroda épületében szeptember 22-én. Bár pihenni jöttek Magyarországra, a csaknem négyórás találkozón egyházunk informatikai munkájával ismerkedtek.**

Tampere városa Finnország déli részén a Näsijärvi és Pyhäjärvi tó között található. Jóllehet az Európai Unió népsűrűségi adatokat is figyelembe vevő szabályai szerint nem számít városnak (lakosainak száma 200 ezer fő, az agglomerációs településekkel együtt 300 ezer fő), a finnek országuk harmadik legnagyobb településeként tartják számon.

A települést 1775-ben alapította III. Gusztáv svéd király, városi rangot 1779-ben kapott. A város a 19. században jelentős ipari központtá fejlődött. A textil- és acélpáráról híres település a 20. században a telekommunikáció és az információtechnológia központjává vált, Tampere ma a „finn szilikonvölgy”. A Tamperei Egyetemen és a Tamperei Műszaki Egyetemen több mint húszezer hallgató végzi tanulmányait.

Tampere lakosainak nyolcvan százaléka evangélikus, tíz finn és egy svéd nyelvű egyházközség működik a területén. E gyülekezetek megalakították a Tamperei Evangélikus Egyházközség Szövetségét (TEESZ), mely adminisztratív és gazdasági közösség. E szövetségben az egyes gyülekezetek megőrizték önállóságukat, de a gyülekezeti munka számos ágát központosították – a gyermek- és ifjúsági munkát, a családsegítő szolgálatot, a szociális munkát, a gyülekezeti nyilvántartást, a kórházi és az információszolgálatokat.

A TEESZ 700 főnek nyújt munkalehetőséget; 460 alkalmazott főállásban, 240 gyülekezeti munkás részmunkaidőben segíti az evangélikus közösséget. A

TEESZ egyik legfontosabb szolgálati ágának tekinti a ma emberével való kommunikációt, e munkát informatikus és médiászakemberek munkacsoportja látja el.

A TEESZ szakemberei a napokban hazánkban vendégeskedtek. Kilencfős csoportjuk szeptember 22-én a cinkotai Evangélikus Missziói Központot kereste fel, míg az informatikusok Jukka Nyrhinen vezetésével a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) Internet Munkacsoportjával találkoztak az országos irodában. A csaknem négyórás megbeszélésen Erdélyi Károly, Mesterházy Attila és a sorok írója adott tájékoztatót a MEE informatikai tevékenységéről.

Hazánk történetének rövid ismertetése

Tampere legismertebb evangélikus temploma

sét követően a finn szakemberek megismerhették a *Protestáns honlapot* (*protestans.lutheran.hu*), mely a magyar történelmi protestáns egyházak múltját, jelenét mutatja be, összeköti a határon túli és a hazánkban élő evangélikusokat, reformátusokat és unitáriusokat. Elismerést váltott ki a vendégek körében, hogy a mai Szlovákia területén élő magyar, német és szlovák protestáns közösségek életének megismerését szlovák, német és angol nyelven írt összefoglalók segítik; e honlap célja a Kárpát-medencei nem magyar ajkú protestantizmus bemutatása is.

Angol nyelvű prezentáció segítségével mutattuk be vendégeinknek a 2004-ben elkészült *Online Hittan* honlapot (*onlinehittan.lutheran.hu*), mely a magyar nyelvterületen a mai napig az egyetlen, interneten megjelentetett hittan. E honlap kereső embertársainknak is készült,

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Erdélyi Károly

egyben számos római katolikus és református megkeresés is jelzi a weboldal jelentőségét. Példaként egy vajdasági katolikus ifjúsági csoport kérését ismertettük: engedélyt kértek a honlap egyes részeinek a felhasználására. Jelentős érdeklődés kísérte a még fejlesztés alatt álló SÜNI (Sikeres Ügyvitel Nemcsak Interneten) gyülekezeti adminisztrációs program bemutatását is.

Az *Evangélikus portálnak* (*www.lutheran.hu*), illetve szolgáltatásainak az ismertetését követően számos kérdést tettek fel egyházunk informatikai munkájának finansziális, technikai és szoftveres hátteréről. Meglepve kérdezték a munkacsoport tagjait a szabad szoftverek ilyen széles körű használatáról. Elmondták, hogy ők csak kereskedelmi szoftvereket használnak. Elismerésüket fejezték ki az alkalmazott zope-os content management rendszerrel kapcsolatban, kiemelve azt, hogy egységes rendszerként kezeli a portált, az *Evangélikus Élet*, illetve több más lap on-line változatát, számos honlapot és a gyülekezetek saját szerkesztésű honlapjait, ami megkönnyíti a különböző tartalmak elérését és a szolgáltatások legszélesebb körben történő igénybevitelét.

A *letoltes.lutheran.hu* oldal szabadszoftver-kínálatát látva dicsérőleg szóltak az Internet Munkacsoportnak az egyház informatikai ismereteinek mélyítésében betöltött szerepéről, jelezve azt is, hogy e munkát a finn viszonyokhoz képest jóval szerényebb anyagi és technikai feltételei között valósították meg hazánkban.

A beszélgetés zárásaként *Hafenschner Károly*, az Országos Egyházi Iroda igazgatója köszöntötte a vendégeket.

■ DR. LÉRÁNT ISTVÁN

Déli harangszó Győrságról

Október 9. és 15. között minden délben a győrsági evangélikus templom harangja szól a Kossuth rádióban.

A község Győrtől tizenhét kilométerre délkeletre, a Pannonhalmi-dombvidék lábánál fekszik. Az Árpád-korban több településcsoportot hívtak Ságnak. Az egyikben a várnépek, a másikban az udvarnokok, a többiben a pannonhalmi apátság népei éltek. Birtokosai között ta-

láljuk a Héderváry, az Enyingi Török, a Nyáry és az Esterházy családot. A 17. század hetvenes éveiben itt teljesítette papi szolgálatát *Szecséi János* református lelkész, akit gályarabságra ítélték. Győrságon megfordultak *II. Rákóczi Ferenc* fejedelem kurucjai, *Napóleon* császár katonái.

A község a Győr előnevet 1908-ben kapta. Első evangélikus gyülekezetét *Kiss Jenő* lelkész alapította 1941-ben. Templom-

mát 1951-ben szentelték föl. Tizennyolc méter magas tornyában egy harang lakik. A délidőben megszólaló 184 kilós acélharangot a németországi Bochumban öntötték 1858-ban. Eredetileg ez a harang a Soproni Tanítóképző Intézet diákjait és tanárait figyelmeztette az idő múlására, hívta az istentiszteletre; 1964-től szolgálja a győrságiakat.

► Forrás: RTV Részletes

BÉRES Az egészséges emberért

Gyermekeink egészségéért

Béres Csepp. Ha ezt a két szót meghalljuk, akkor egyrészt rögtön eszünkbe jut valaki a közvetlen környezetünkben, aki szedi, másrészt nagyon sokunk agyában egy olyan, régóta létező, megbízható magyar készítmény jelenik meg, amellyel megerősíthetjük immunrendszerünket, ezáltal elkerülhetjük a meghűléses megbetegedéseket, így elláthatjuk mindennapi teendőinket.

De mit tehetünk a gyermekekért? A kisgyermek a bölcsődei, óvodai közegben sok mindent elkaphatnak egymástól. Van olyan gyermek, aki szinte az egész téli időszakot otthon tölti, mert amint visszakerül a közösségbe, ismét elkap valamilyen betegséget. Ugye nagyon sok szülőnek ismerős ez a helyzet?

Sokan nem is gondolják, hogy a **Béres Csepp** erre is megoldást nyújthat, hiszen testsúly alapján adagolható, így már egy tíz kilogrammnál nehezebb kisgyermeknek is biztonságosan adható. A tapasztalatok szerint a betegségmegelőző hatás körülbelül hathetes folyamatos **Béres Csepp**-szedéssel érhető el. Ez a hatás fenntartható a készítménynek a kritikus időszakban (például a téli influenza idején) az előírt dózisban (2x20 csepp naponta) való folyamatos szedésével.

Ha azonban gyermekünk mégis megbetegedett, esetleg egy komolyabb betegség után lábadozik, legyengült, étvágytalan,

akkor a testsúlyának megfelelően adagolt **Béres Csepp** elősegíthetjük mielőbbi felépülését, megerősödését.

Miért jó még a mamának?

- Az adagolás könnyen, egyszerűen megjegyezhető, hiszen a gyermek testsúlyának megfelelően könnyedén meghatározható.
- Azoknak a kicsiknek is adható, akik koruk miatt még nem szedhetnek multivitamin-készítményt.
- A megfelelő adagot teába, gyümölcslebe csepegtetve a készítmény könnyen beadható.

Miért jó a gyerekeknek?

- A készítmény szénhidrátot, tartósítószerrel nem tartalmaz, így még a legérzékenyebb gyermekek is fogyaszthatják.
- A cseppet talán azok a kicsik is szívesen beveszik, akik esetleg idegenkednek a tablettáktól.
- Tartalmazza mindazokat az ásványi anyagokat és nyomelemeket, amelyekre nemcsak a felnőtteknek, hanem a gyermekeknek is szükségük van.

És ami jó a kicsiknek, az természetesen jó a szülőnek is. Hiszen minden gondos szülő arra törekszik, hogy ne csak boldognak, kiegyensúlyozottnak lássa gyermekét, hanem egészségesnek is. A **Béres Csepp** ebben segíthet.

A Béres Csepp® vény nélkül kapható roboráló gyógyszer.

A kockázatokról és a mellékhatásokról olvassa el a betegájékoztatót, vagy kérdezze meg kezelőorvosát, gyógyszerészét.

EVÉL & LEVÉL & EVÉL & LEVÉL

Levél Donáth Lászlónak

Kedves Laci!

Megdöbbenéssel olvastam a Gyurcsány-leleplezés nyomán kialakult helyzet elemzése tárgyában az *Evangélikus Élet* 39., szeptember 24-i számában közzétett álláspondat. Engedd meg, hogy a testvéri és baráti szeretet és tisztelet hangján, ám a legnagyobb határozottsággal reagáljak szavaidra!

Hogy Gyurcsány Ferenc hazudott, az nem kétséges. Ő maga vallotta be neked és képviselőtársaidnak. Nekünk nem mondta el, de valaki leleplezte, így mi is tudunk róla. Hozzáteszem: nekem Gyurcsány nem hazudott, mert nem is vártam mást tőle, mint ami kiderült. Annak az MSZMP-nek volt a tagja, amely párt nem is tudott egyebet, mint hazudni. Nem engem csapott be, hanem téged! Nem azokat, akiknek eszük ágában sem volt rá és pártotokra szavazni, hanem azokat, akik hittek neki, és hatalomra juttatták! Így amikor szót emelünk ellene az ország sok-sok településén, napról napra, akkor éppenséggel értetek, megtévesztett, becsapott szocialista szavazókért is küzdünk egy hazug kormány és egy hazug kormányfő ellen.

Azt írod, hogy te azon a napon nem szóltál bele a „rendkívül éles hangú szóváltásba”. Miért? Szocialista képviselő vagy, de mielőtt az lettél, már jó ideje lelkész voltál, és az is maradsz haláloed napjáig! Neked kötelességed megszólalni, amikor valaki cinikusan eldicsekszik veled, hogy megvezetett egy egész országot, hogy ő csak eszköznek tekintette a rá szavazó milliőket, hogy neki csak a hatalomban maradás a fontos, hogy ő csak böszmének és k...nak tekinti a hazát, amelyben az ősei éltek! A képviselő talán hallgathat ilyen szavakat hallatán, de az evangélikus lelkésznek a legelső pillanatban képviselőtársai és az egész magyar nemzet nevében ki kellett volna kérnie mindazt, amit Gyurcsány akkor és ott a fejetekhez vágott!

Oligarchák koppánykodásáról írsz. Kik is azok az oligarchák? Történelmi tanulmányaim alapján valahol *Károly Róbert* és az utána következő királyok idejében helyezném el őket. Nagyurak voltak, akik a hazát a saját játékszerűknek és üzletüknek tartották, akik csak a saját hasznukat keresték, nem törődve a nemzet állapotával. Tehát: kik is azok az oligarchák? Akik mindenáron hatalmon akarnak maradni, hogy egy megtévesztett nemzetből mindent kisajtoljanak, és az utolsó fillért is bekasszírozzák. Nem tudom, kiket nevezel te oligarcháknak. Én Gyurcsány Ferencet tartom annak, aki a saját bankszámláját növeli, miközben eltékozolta – igaz, ő az „elk...tuk” irodalmi kifejezést használta erre – az ország vagyonát! Nem akarom elhinni, hogy te ezt helyesled, hogy egy evangélikus lelkész ebben cinkostárs lehet!

Igen, a politikusnak mindene a siker. De Krisztus Urunk nem sikerről, hanem keresztéről beszél! Luther elítéli a „dicsőség teológusait”, ő a „kereszt teológusa” akar lenni. Bízom benne, hogy velem együtt te is.

Felhozod *Káldy Zoltán* példáját. *Káldy Ordass Lajos* székébe ült bele, és minden igehirdetői kvalitásának elismerése mellett is vallo: méltatlanul. Ebben igazad van. De ha azt a bizonyos miniszterelnöki bársonyszéket nézem, kénytelen vagyok felháborodni. Abban a székbén *Batthyány Lajos*, *Tisza Kálmán*, *Tisza István*, *Bethlen István*, *Antall József* ült valaha! Emberek, akik tisztelték a népet, és szertették a hazájukat. Akiket éppen ezért még politikai ellenfelek is tiszteltek! Most egy nyegle, a saját hazugságával hencegő, majd azt az amerikai sajtóban letagadó ember ül abban a bizonyos bársonyszékben, aki a népet csak szavazatok összességének tekinti, a hazát pedig lek...za. Hogy mennyire tisztelik őt, az kiderül abból is, hogy mindenki csak egyszerűen „Fletó”-nak hívja. Merték volna ezt tenni egy *Andrássy Gyulával* vagy egy *Teleki Pállal*? A miniszterelnöki hivatal továbbra is tisztelem, de egy ilyen közönséges „Fletó”-t nem tudok tisztelni!

Kedves Laci, engedd meg, hogy téged is megvédjelek, bár talán nem szorulsz rá! Saját csillaghegyi gyülekezeted általam ismert tagjai alapvetően tisztelettel beszélnek lelképásztori szolgálatodról. Azt mondják, hogy jó pástorként utánamész elveszett báránykaidnak. Néhány évvel ezelőtti csornai látogatásod alkalmával magam is szinte meghatottan tapasztaltam, hogy felkerested a gyülekezetetből az egyik környékbeli falu idősek otthonába költözött egykori hívedet. A népet, amelyet Urunk rád bízott, te nem szoktad lek...zni... Nem vállalhatsz közösséget azzal az emberrel, aki ezt mégis megteszi!

Végezetül: Krisztus Urunk engem is és téged is sónak és kovásznak küldött ebbe a világba. Én felháborodtam „Fletó” szavain. Nem vagyok ugyanis sem böszme, sem k...! Pártonkívüli vagyok, az is leszek életem végéig. Ha *Orbán Viktor* tette volna azt, amit „Fletó” tett, és ti, szocialisták – minden bizonyos nagyobb médiatámogatás mellett – tüntetnétek a hazugság ellen országszerte, hidd el, én is veletek együtt tüntetnék. S ő és kovász vagyunk, lelkészi eskünkben ezt a hálátlan szerepet vállaltuk. Meg kell újulnia az országnak, és meg kell újulnia egyik nagy pártjának, az MSZP-nek? Te, aki ott vagy, ne engedd, hogy „Fletó” legyen a kovász ennek a megújulásnak! Légy inkább te, a Krisztus Urunknak elkötelezett lelkész és a hazának elkötelezett országgyűlési képviselő az a kovász, amely elindítja a megújulást pártodban, hogy ne kelljen úgy rettegnie egy egész nemzetnek, mint a – többek között Gyurcsány Ferenc pécsi egyetemi KISZ-titkár által is alakított – kommunizmus sötét éveiben!

Szívből kívánom, hogy te ne a Gyurcsányok és Káldy útján jársz, hanem tiszta lelkiismerettel tudsz szolgálni egyházunkat és hazánkat!

Szeretettel és tisztelettel:

TUBÁN JÓZSEF lelkész (Csoma)

Köszönöm *Tubán József* lelkész testvérem levelét, örömmel fogok válaszolni rá. Mivel azonban éppen hivatalos úton vagyok külföldön, neki szóló soraimat csak később küldhetem el. Neki akarok válaszolni, mert én az epistolát nagyon szemérmes műfajnak tartom.

DONÁTH LÁSZLÓ lelkész (Csillaghegy–Békásmegyér)

SZERETETVENDÉGSÉGRE...

Tejfölös csoda

Hozzávalók a tésztához: 1 db tojás, 2 pohár tejföl, 30 dkg porcukor, 10 dkg darált dió, 25 dkg liszt, 1/2 csomag sütőpor, 1 kiskanál szóda-bikarbóna.

A mázhoz: 20 dkg porcukor, 4 evőkanál tej, 3 evőkanál kakaó, 10 dkg vaj. (Ha csak vékony mázat szeretnénk, akkor a hozzávalók fele is elég.)

Elkészítés: a tésztához először habosra keverjük a tojást, a tejfölt és a cukrot. Ezután a mázhoz előbb a darált diót adjuk hozzá, majd a sütőporos-szóda-bikarbónás lisztet is belekeverjük. Zsírozott, lisztetted tepsién körülbelül 25 percig sütjük.

A mázhoz összekeverjük a cukrot, a

FOTÓ: VITÁLIS JUDIT

tejet, a kakaót és a vajat. Felfőzzük, és forrón a süteményre öntjük.

Csokoládémáz helyett porcukorral megszórva is tálalhatjuk.

HÍREK, KÖZLEMÉNYEK, ESEMÉNYEK

„Nem maradok el tőled, nem hagylok el.” (Józsa 1,5)

Az országos evangélikus programja

2006. október 7., szombat, 10-től 16 óráig
Budapest-Deák téri evangélikus templom

- 9.45: Éneklés
10.00: Megnyitás – Szeverényi János
Köszöntés – Pröhle Gergely
10.15: Evangélikáció, 1. rész: „Nem maradok el tőled, nem hagylok el” – Endreffy Géza
Evangélikáció, 2. rész: „Légy erős és bátor!” – Széll Bulcsú
11.15: Csoportos beszéd- és imaközösségek
12.30: Ebédszünet (az országos egyház szerény vendéglátást biztosít)
14.00: A Váci Fegyház és Börtön bibliakörének szolgálata
15.00: Evangélikáció, 3. rész (úrvacsorával): „Veled van Istened, az Úr, mindenütt, amerre csak jársz” – Csuka Tamásné
15.45: Zárszó és áldás – Ittész János

SZÜLETÉS

Örömmel és hálás szívvel tudatjuk, hogy szeptember 18-án megszületett második gyermekünk, *Kata Boglárka*. „Érezte és lássátok, hogy jó az Úr! Boldog az az ember, aki hozzá menekül.” (Zsolt 34,9)

Lázárné Skorka Katalin (lelkész, Mezőberény, I. ker.) és Lázár Péter

A héten a következő alkalomért és gyülekezetekért imádkozunk: Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központ (házashétvége; vasárnap); Takácsi (hétfő); Gecse (kedd); Kemencs Mihályfa (szerda); Kötöcs (csütörtök); Debrecen (péntek); Maglód (szombat).

A Lutheránus Megújulás által szervezett imamozgalmak

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Hálásan mondunk köszönetet mindazoknak, akik részt vettek *Bolla Árpád* gyászistentiszteletén, illetve írásban, szóban, telefonon kifejezték részvéteket, fájdalomban osztoztak.

A gyászoló család

A **Luther Kiadó** szeretettel vár minden érdeklődőt Győrben október 13–15. között, a **VI. Győri Könyvszalon** nemzetközi könyvbemutatóján és -vásáron felállított pavilonjában. A vásár ideje alatt kiadványaink **20%** kedvezménnyel vásárolhatók meg. Helyszín: Győr, Bisinger sétány. Előzetes megrendelés és a helyszínen történő készpénzes fizetés esetén szintén **20%** kedvezményt biztosítunk.

Az Evangélikus Belmissziói Baráti Egyesület (EBBE) következő alkalma október 12-én, csütörtökön 17 órakor kezdődik az MEE Országos Egyházi Irodájának az utcáról nyíló földszinti termében. Áthitot *Breboszky Gyula*, előadást *Hit és nemzet-tudat* címmel *Welter Sándor* tart.

MagyarRádió Evangélikus istentisztelet-közvetítés a Magyar Rádióban

A Magyar Rádió a Kossuth adó hullámhosszán október 8-án 10 óra 4 perckor Mosonmagyaróvárról közvetíti az istentiszteletet. Igét hirdet *Kiss Miklós*, a gyülekezet lelkésze.

APRÓHIRDETÉS

1945 előtti könyveket, könyvtárat vásárolnék. Tel.: 1/340-8016.

Egyházi textil műhelye, Győr. Lutherkabátok, barettek, stóliák, oltárterítők stb. készítése. Telefon: 20/947-6248; internet: www.raabmarkitextil.atw.hu.

Negyvenes keresztény házaspár referenciával lakhatási megoldást keres. Tel.: 70/585-4077; 70/571-8151.

Kisméretű harmóniumot vásárolnék, lakásba. Tel.: 30/639-5949.

Templomok, templomtornyok, villám- és védelmi rendszerek tatarozása, újak építése. Megkeresésre referencialistát küldünk. Bede László építőipari vállalkozó. 6000 Kecskemét, Győzelem u. 6. Tel.: 30/943-5089.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap

Irgalma megmarad nemzedékről nemzedékre az öt főlőkön. Lk 1,50 (Zsolt 37,28; Mt 15,21–28; Róm 10,9–17/18; Zsolt 119,169–176) Nem bölcs dolog utódainkat beleültetni a készbe: bebátorozott házba, előre elkészített pozícióba. Hiszen csak azt tudjuk igazán értékelni, amiért megdolgoztunk. Isten a fenti ígérettel nem követi el éppen azt a hibát, amitől a szülőket óvják? Nem ülteti bele az öt főlők utódainak sorát a „készbe”, amelyet ők így nem tudnak igazán értékelni? Nem, hiszen Isten nem házat kínál, hanem alapot készít. Isten irgalma csupán „értékes telek”, stabil alap egy élet felépítéséhez. Az alapra építkezni szokás, ez pedig már kemény munka, de ha jó az alap, akkor egyben öröm is. Hogy ki mit épít rá, arról már egy másik igehely szól...

Hétfő

Mivel tehát megigazultunk hit által, békességünk van Istennel a mi Urunk Jézus Krisztus által. Róm 5,1 (Ézs 66,22; Mk 5,24–34; Eszt 1,1–22) A kisiklott szerelvényt ismét pályára helyezik, a kifocamodott bokát egy rántással helyreterezik, „megigazítják”. A kisiklott, kifocamodott élettel Isten épp így bánik: megigazítja őket. Igaznak nyilvánítja és egyben célirányossá, működőképessé teszi őket. A megigazított ember pedig ebben az állapotban új felismerésre jut: Isten nem szeszélyes uraság, hanem személyes Atya, akivel békességben maradni nemcsak tanácsos, hanem boldogító érzés is.

Kedd

Jézus így válaszolt: Én azért születtem, és azért jöttem a világra, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról. Jn 18,37 (Ézs 9,5; Jak 1,16/7–11/12–13; Eszt 2,1–18) Minél veszélyesebb utat választ valaki egy üzenet kézbesítéséhez, annál valószínűbb, hogy a hír igaz és fontos. Ha Isten csupán leszólt volna a mennyből dörgedelmesen, könnyen összevethetnénk e jelenséget egyéb hallucinációkkal. Isten helyett rendkívül veszélyes és számára méltatlan utat választott: bealázkodott egy emberi testbe, és „a földi élet ajtaján” jött kö-zénk. Elmenetele még megrázóbb és fájdalmasabb volt. Ki merné ezek ismeretében megkérdőjelezni az igazságot, amelynek megismertetéséért Jézus ezt az utat vállalta?

Szerda

Tudom, Uram, hogy az ember nem ura élete útjának, és a rajta járó nem maga irányítja lépteit! Jer 10,23 (Mk 14,36; Lk 7,1–10; Eszt 2,19–3,6) Sokszor csak szélsőségesen tudunk gondolkodni: egyesek mindenben dönthetnek, és kézben tarthatják a dolgaikat. Mások meg bábéletet élnek: minden mozdulathoz vezetésre, felsőbb utasításra várnak. Valójában leírhatóan titok Istennek és a rá figyelő embernek az együtt munkálkodása. Ha megéljük, érezni fogjuk: egyik szélsőség sem igaz. Nem irányíthatom az életem útját, de nem vagyok kiszolgáltatva a sodrásnak sem. Nem vagyok mindenható, de nem vagyok érzéketlen báb sem. Ember vagyok, akit Isten a partnerének, a munkatársának tart egy jó illatú, vonzó élet kialakításában.

Csütörtök

Származhat-e valami jó Názáretből? – kérdezte tőle Nátánaél. Fülöp így válaszolt: Jöjj, és lásd meg! Jn 1,46 (Hós 14,10b; ApCsel 5,34–42; Eszt 3,7–15) Előítéletek! Mennyi baj van velük! Elég egyetlen rosszul sikerült találkozás valakivel, hogy örökre elkerüljük az illetőt. Elég egy jó emlékü párbeszéd másvalakivel, hogy rajongjunk érte. Mindnyájan Nátánaelek vagyunk, még ha nem is élünk szívesen ilyen néven. Jézus nevelő humora pedig abban áll, hogy éppen onnan kapunk örömet, ajándékot, ahonnan a legkevesbé várnánk: Názáretből, azaz régen leírt, antipatikusnak, kerülendőnek bélyegzett emberek csoportjától.

Péntek

Jézus Krisztus mondja: Az Isten országa közöttetek van! Lk 17,21 (Zsolt 145,13; Jn 19,28–30; Eszt 4,1–17) Ha a mennyei létforma után kíváncsiskodunk, akkor nem elégít ki minket az ige. Az Isten országát körülíró hasonlatok inkább kedvünk szegik, mint hogy lelkesítenének. Jézus el is tereli a szót a fantáziálásról, és az ország szó másik jelentését hangsúlyozza: uralom. Eszerint az ige így értendő: Isten uralma már közöttetek van. Ő készen áll uralkodni mindenki életében. Nem erőlteti rá magát senkire, de ha hívják: felállítja trónját, érvényt szerez akaratának, s nagyon szerethető, sőt imádatot irkódóra találunk benne. Ha az ő uralmát, fennhatóságát megszeretjük, akkor egyre többre vágyunk belőle. Most és itt embertől emberig terjed, akkor majd általános és megronthatatlan lesz.

Szombat

Távolítsátok el az idegen isteneket, amelyek közöttetek vannak, és adjátok oda szíveteiket az Úrnak! Józsa 24,23 (1Tim 2,5; Mt 14,22–33; Eszt 5,1–14) Persze, lehet fordítva is: odaadom a szívemet az Úrnak a pillanat hevében, és komolyan is gondolom, de a „nem tudok nélküle élni” címkével ellátott tárgyaim, időöltéseim, kapcsolataim nem válnak vizsgálat tárgyává. Megtűrom és megmagyarázom őket. Megpróbálom két úrnak szolgálni. Milyen jövő elé nézek? Zaklatottság, a csendtlő való irtózás, folytonos pörgés, altatók, nyugtatók, bogarasság, időskori elviselhetetlenség – és így tovább. Ha viszont megszületett a döntés az élő és igazi Isten mellett, akkor hangolódjunk össze vele. Engedjük, hogy kedvünket szegje, kiabrándítson mindabból, ami nem használ. A szív átadásának csak így van értelme.

■ BÁLINT JÓZSEFÉ

Következő számunkban: A szolgálai akarat

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból október 8-tól október 15-ig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
<p>10.04 / Kossuth rádió Istentisztelet közvetítése a mosonmagyaróvári evangélikus templomból. Igét hirdet Kiss Miklós esperes. (56')</p> <p>10.25 / mtv Evangélikus ifjúsági műsor (10')</p> <p>11.30 / mtv Evangélikus templomok Kecskemét, Orosháza, Szarvas-Ötemplom (30')</p> <p>16.05 / PAX Éld át! (koncertfilm) (53')</p> <p>19.35 / Filmmúzeum Rokonok (magyar játékfilm, 1954) (102')</p> <p>20.00 / m2 Étel, ital, férfi, nő (tájévani film, 1994) (119')</p>	<p>11.00 / PAX Vox Nova 2006 (62')</p> <p>11.45 / mtv A sokszínű vallás (15')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Erős vár a mi Istenünk! Egyházunk rádiós félórájában: dr. Hafenscher Károly '56-os em-lékei; interjú Harmati Béla Lászlóval a budavári Lutherkiállításról; a missziói percek hangképes beszámolója az országos evangélikációról; Kis János kecskeméti lelkész záróáhitata.</p> <p>16.05 / Spektrum Földi mennyország A kereszténység (24')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha zenész? Gryllus Vilmos (21')</p>	<p>9.35 / Duna Tv Magyarország kincsei – Templomok Református Nagytemplom, Debrecen (5')</p> <p>11.00 / Duna Tv Isten kezeiben (ism.) Premontreiek (26')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Tanúim lesztek! A római katolikus egyház felőrája</p> <p>15.40 / PAX Családi hierarchia (ZMC – 20')</p> <p>16.00 / mtv Emeljük fel szívünket (5')</p> <p>18.30 / PAX Kerekpártúra egyháztörténeti utakon Erős jellemek (ZMC – 31')</p> <p>20.00 / PAX Mit ér az ember, ha zenész? Gryllus Dániel (26')</p>	<p>8.30 / Bartók rádió Pódium (62')</p> <p>11.00 / Duna Tv Prizma. A cukorbetegségről (ism.) (26')</p> <p>11.20 / Kossuth rádió Beszélni nehéz! (15')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió „Te benned bíztunk eleitől fogva...” A református egyház felőrája</p> <p>14.00 / Duna Tv A forradalom hite, 6/4. rész A láng új hazája. Németország–Svájc (magyar ismeretterjesztő sorozat) (30')</p> <p>15.40 / PAX Családi vállalkozás (ZMC – 20')</p> <p>18.30 / PAX Kerekpártúra egyháztörténeti utakon Iskola-templomok (ZMC – 28')</p>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
<p>11.00 / Duna Tv Élő egyház (ism.) (26')</p> <p>14.05 / PAX Caritas Kistarsán (15')</p> <p>14.10 / Duna Tv Tibet világtalan gyermekei (német ismeretterjesztő sorozat, 2002) (ism.) (27')</p> <p>15.40 / PAX Családi ház (ZMC – 19')</p> <p>18.30 / PAX Kerekpártúra egyháztörténeti utakon Ott vagyok (ZMC – 33')</p> <p>19.15 / Bartók rádió Kulturális történelmi. A moldvai csángók kultúrája (30')</p> <p>20.00 / Filmmúzeum Bella Martha (színes német–osztrák–olasz–svájci film, 2001) (102')</p>	<p>9.40 / PAX Hajók a misszióban (13')</p> <p>13.30 / Kossuth rádió Örüljetek az Úrban mindenkor! A metodista egyház felőrája</p> <p>19.30 / PAX Magyar kulturális intézet Indiában (premier) (15')</p> <p>20.00 / Zone Europa Don Gnoci, az irgalom atyja (olasz életrajzi film, 2005)</p> <p>1. rész (100')</p> <p>20.30 / Filmmúzeum Utazás a koponyám körül (magyar játékfilm, 1970) (77')</p> <p>21.00 / PAX (premier) Lélek és építészet. Golda János (portréorozat) (20')</p> <p>23.15 / Petőfi rádió 27. Kalácsa folkfesztivál Diósgyőr, 2006. július 7–9. (45')</p>	<p>7.30 / Rádió C (FM 88,8) Evangélikus félóra az Evangélikus Rádiómisszió szerkesztésében</p> <p>10.15 / Duna Tv Képes krónika A keresztény királyság (magyar ismeretterjesztő sorozat, 2006) (25')</p> <p>12.05 / Duna Tv Isten kezében (26')</p> <p>16.30 / Duna II. Autonómia Mányoki Ádám (magyar dokumentumfilm, 2004) (27')</p> <p>19.25 / Filmmúzeum Meseautó (magyar film, 1934) (91')</p> <p>21.05 / mtv Sült zöld paradicsom a Kis Megálló kávéházban (amerikai–angol film, 1992) (125')</p>	<p>5.35 / mtv és m2 A Hajnali gondolatok mai adásában evangélikus lelkészt hallhatunk.</p> <p>8.30 / Civil rádió Evangélikus félóra az Evangélikus Rádiómisszió szerkesztésében</p> <p>10.25 / m2 Evangélikus ifjúsági műsor Szerk.: Nagy László Közreműködik Győri János Sámuel lelkész, valamint a pesterzsébeti ifjúság tagjai (ism.: m2, 13.20) (10')</p> <p>11.05 / mtv Magyar baptisták III. világtalálkozója Koncert Debrecennek (52')</p> <p>12.05 / Duna Tv Élő egyház (30')</p>

Evangélikus Élet

A MAGYARORSZÁGI EVANGÉLIKUS EGYHÁZ HETILAPJA

E-mail: evelet@lutheran.hu
Évlelet on-line: www.evelet.hu
Hirdetésfelvétel: hirdetes@evelet.hu

Szerkesztőség: 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108; 20/824-5519, fax: 1/486-1195. Szerkesztőségi titkár: Boda Zsuzsa (zsuzsa.boda@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu). Olvasószerkesztők: Győri Virág vez. szerk. (virag.gyori@lutheran.hu), Dobsznyi Sándor (sandor.dobsznyi@lutheran.hu). Korrektor: Huszár Mariann (mariann.huszar@lutheran.hu). Tervező-szerkesztő: Nagy Bence (bence.nagy@lutheran.hu). Főmunkatárs: Gazdag Zsuzsanna (zsuzsa.gazdag@lutheran.hu).

Rovatvezetők: Bogdányi Gábor – EvElet on-line (gabor.bogdanyi@lutheran.hu), dr. Ecsedi Zsuzsanna – Cantata (ezsu@lutheran.hu), Kendeh K. Péter – Oratio Oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Kóháti Dorottya – Új nap – új kegyelem (dora.kohati@lutheran.hu), Véghegyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu).

Árusítja a kiadó és a Magyar Posta Rt. (ÜLK)
INDEX 25 211, ISSN 0133-1302

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu)
1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228; 20/824-5518, fax: 486-1229. Felelős kiadó: Kendeh K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu).

Nyomdai előállítás: Szikra Lapnyomda Rt. Felelős vezető: Máthé Sándor vezérigazgató
E-mail: szikra.kervigh@szikralapnyomda.hu

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj beföldön negyed évre 2145 Ft, fél évre 4290 Ft, egy évre 8580 Ft, szomszédos országba egy évre 29 000 Ft (116 euró), egyéb külföldi országba egy évre 33 800 Ft (135 euró).

Csak a minden hónap 16-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével törölni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság.

Beküldött kéziratokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő del-táni lapzáratok kizárólag a hétfői eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írások tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetésekét a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.